

Årsredovisning 2015

Innehåll

180 år i jord- och skogsbrukets tjänst	1
Några milstolpar genom historien	2
Ordförande har ordet	3
En egen bank för konkurrenskraftig finansiering	4
Utveckling för att bli bättre bankägare och medlemsorganisation	5
Styrning genom ägardirektiv	5
2015 i Landshypotek Ekonomisk Förening	7
Koncernen i siffror 2015	8
Förvaltningsberättelse	9
Föreningsstyrning i Landshypotek Ekonomisk Förening	16
Styrelseledamöter och revisorer	19
Ledande befattningshavare	21
Resultaträkning	22
Balansräkning	24
Förändringar i eget kapital	25
Kassaflödesanalys	27
Fem år i sammandrag	28
Risk- och kapitalhantering	29
Noter	35
Revisionsberättelse	67
Adresser	69

Informationstillfällen

180 år i jord- och skogsbrukets tjänst

Landshypotek Ekonomisk Förening består av cirka 42 000 medlemmar som tillsammans äger Landshypotek Bank. Medlemmarna är samtliga låntagare i Landshypotek Bank. Föreningen har till uppgift att främja medlemmarnas ekonomiska intressen och gör det framförallt genom att äga Landshypotek Bank.

Föreningen bär också mycket av det unika med Landshypotek Bank.

Den ekonomiska föreningen har sin bakgrund i hypoteksföreningarna som startade i Skåne 1836 och sedan växte fram runt om i landet för att säkra kreditgivningen till det växande jord- och skogsbruket.

Med start 1836 har hypoteksföreningarnas ursprungliga idé överlevt toppar och dalar i ekonomin och näringarna i 180 år, men ständigt varit en central del av lantbrukets utveckling.

Den regionala indelningen som föreningen fortfarande använder sig av för lokal närhet till medlemmarna grundar sig på den som 1800-talets tio fristående hypoteksföreningar etablerade.

Landshypotek Ekonomisk Förening bildades 1995 då hypoteksföreningarna gick samman. För den operativa verksamheten bildades ett aktiebolag, Landshypotek AB. Bildandet var en innovation i svensk finanshistoria och möjliggjordes genom en förändring av lagstiftningen. Kooperativ verksamhet kunde med förändringen bedrivas i helägda dotterbolag. Landshypotek AB blev 2013 Landshypotek Bank AB. Föreningen blev därmed ägare av en bank.

Föreningen bygger på en kooperativ grund och på Landshypoteks långa historia som kreditgivare inom jord och skog. All operativ verksamhet hanteras i dag av banken, men genom föreningen finns en viktig direktkoppling till jord- och skogsbruket och till aktiva företagare inom jord och skog.

Landshypotek Bank är idag en tydlig nischbank, med huvuduppgift att finansiera jord och skog. Överskottet går tillbaka till medlemmarna i Landshypotek Ekonomisk Förening och därmed också till jord- och skogsbruket. Starkt förankrad i kärnaffären har banken breddat sig som landsbygdsbank och är nu även öppen för alla som vill spara - till goda villkor och med ett hjärta som klappar för landsbygden.

Några milstolpar genom historien

1836

Den första landshypoteksföreningen startar i Skåne. Syftet är att förse jordbrukare med krediter mot inteckning i jordbruksfastigheter. Därefter bildas hypoteksföreningar för Östgöta år 1845, Småland m.fl. provinser 1846, Mälareprovinsernas 1847, Örebro län 1849, Wermland 1850 och Älvsborgs m. fl. län 1850, samt slutligen Norrland, Gotland och Gävle-Dala 1861.

1861

Sveriges Allmänna Hypoteksbank grundas för att underlätta upplåningen till landshypoteks-föreningarna.

1961

Regleringarna på kreditmarknaden lättar och Sveriges Allmänna Hypoteksbank får möjlighet att ge ut obligationer.

1986

Obligationsmarknaden avregleras och obligationer med kortare löptid introduceras. Avregleringen innebär bland annat ökad konkurrens.

1995

De tio landshypoteksföreningarna slås samman till en ägarförening och dotterbolaget Landshypotek AB bildas. Del av rörelseresultatet går varje år tillbaka till medlemmarna.

2012

Landshypotek Ekonomisk Förening ändrar utdelningsprincip och går från återbäring på räntan till utdelning på den insats som medlemmen har i föreningen. Medlemmarna kan därmed själva bidra till ägarkapitalet och påverka sin utdelning.

2013

Prognosen var 8-10 procent, men första året med utdelning ger 135 MSEK och 11 procent på medlemsinsatsen delas ut. Dotterbolaget Landshypotek AB blir bank, Landshypotek Bank AB (publ). Detta blev möjligt efter det att Finansinspektionen gav banktillstånd hösten 2012.

2014

Ett nytt varumärke och namn presenteras för Landshypotek Bank. Banken öppnar en digital bank och tar in sparpengar från svenska hushåll. Landshypotek Ekonomisk Förening tar fram ett ägardirektiv för banken, där styrningen av banken tydliggörs, liksom rollen för föreningen. Föreningen förtydligar också sin egen grafiska profil.

2015

Föreningen arbetar med att utvecklas i sina två roller, som bankägare och som medlemsorganisation. Styrelsen tar fram ett förslag till ny föreningsstyrning efter dialog runt om i landet. Förslaget kommer att presenteras för beslut på stämman 2016.

Ordförande har ordet

Vi ska äga den bästa banken för de gröna näringarna

Landshypotek Ekonomisk Förening äger en bank i stark utveckling. Vi som förening är också i utveckling för att bli bättre som bank-ägare och medlemsorganisation.

Förra året skrev jag i årsredovisningen: "För oss är det viktigt att äga en egen bank. Det säkerställer att vi har konkurrenskraftig finansiering till våra gårdar och för vårt landsbygdsföretagande. Det gör att våra räntekostnader inte landar hos någon annan, utan istället hålls kvar inom näringen och ytterst går tillbaka till oss låntagare. Enkelt uttryckt: vår banks vinst hålls kvar inom näringen, går tillbaka till landsbygden och till oss medlemmar i föreningen."

Det är viktigt att vi har en egen bank. Men det kräver också utveckling. Banken utvecklas med fler tjänster och har ambitionen att nå fler kunder. Vi behöver utveckla oss för att möta omvärldskrav som ställs på oss och matcha bankens utveckling. Därför är vi på en stark intern utvecklingsresa.

Första steget tog vi när vi arbetade fram våra ägardirektiv för banken. Samtidigt fastställde vi föreningens avsiktsförklaring och tydliggjorde gränssnitten mellan bank och förening. Gunnar Lans anställdes som verkställande tjänsteman och tillika medlemschef direkt i föreningen.

Under 2015 har vi tagit nästa steg. Vi har arbetat fram en ny utvecklad föreningsstyrning. Vi ska ha en väl fungerande organisation för att möta de förändrade och ökade kraven från omvärlden, och som samtidigt kan utgöra en stark plattform när vi nu tar nästa steg i Landshypoteks utveckling.

Nästa steg bygger på det stora engagemang som finns för föreningen och vår bank.

Cirka 1600 medlemmar slöt under 2015 upp till våra regionmöten i de tio regionerna. Regionstyrelserna fortsätter att arbeta aktivt för att mötena ska vara mer än enbart formella tillställningar. På regionmötena ska du få höra om utvecklingen i din bank, såväl som kund, investerare och ägare. Men ambitionen är också att mötena ska vara levande mötesplatser, med möjlighet att föra dialog om viktiga frågor inom näringen. Det är också intressanta program som lagts upp inför årets möten i mars.

Engagemanget bekräftas också av årets medlemsinvesteringar. Medlemmarna har under 2015 tillfört hela 119 miljoner kronor i medlemsinvesteringar och därmed ytterligare stärkt vårt kapital.

Prognosen för utdelningen har sedan vi gick över till systemet med medlemsinsatser varit 8-10 procent. Även i år föreslår vi en god utdelning, i överkant av prognosen. 149 miljoner kronor föreslås i utdelning till medlemmarna, motsvarande 10 procent på medlemmens insats. Beslut fattas på stämman i april. Går stämman på vårt förslag har vi på fyra år skjutit till närmare 600 miljoner kronor till det svenska jord- och skogsbruket.

Vi har i styrelsen satt som ambition att vi ska bli fler medlemmar, fler ska investera och fler ska upptäcka de fördelar som följer av att låna hos Landshypotek Bank. Många nya har i år glädjande hittat till vår förening och bank. Vi ska vara den bästa banken för de gröna näringarna, fortsätta vara oberoende och äga en lönsam bank.

Då behöver vi fortsätta vara nära våra medlemmar. Här behöver vi öka aktiviteten och under året arbeta för att stärka oss som medlemsorganisation.

Vi förtroendevalda är själva jord- och skogsbruksföretagare, ägare av gårdar och fastigheter på landsbygden. Vi bidrar med våra erfarenheter och nätverk till bankens utveckling, hjälper till att öka kännedomen om banken och på direkt uppdrag värderar vi förtroendevalda, fastigheter inför potentiella bankaffärer. Vi ska bidra till medlemsvärde och ägarmodellen stärker också banken.

I år fyller Landshypotek 180 år. I nästan två sekel har vi bidragit till att göra det möjligt att driva jord- och skogsbruk i Sverige. I tider där många traditionella lantbrukskooperationer har försvunnit eller försvagats är vi i högsta grad vitala. Vi äger en bank i stark utveckling. Vår förening är i stark utveckling. Vi fortsätter vår utveckling för medlemmarna och för att stärka vår bank, den enda banken för det svenska jord- och skogsbruket.

Lars Öhman

Ordförande i Landshypotek Ekonomisk Förening

En egen bank för konkurrenskraftig finansiering

Landshypotek Ekonomisk Förening har till huvuduppgift att via den egna banken säkerställa att ägare och arrendatorer till jord- och skogsbruksfastigheter får en konkurrenskraftig finansiering för sitt företagande.

Föreningen stärker sig som bankägare och som medlemsorganisation, och arbetar med att:

- Övergripande styra banken genom mål och uppföljning. Detta görs framförallt genom ägardirektiv. Föreningen ska agera tydlig och ansvarsfull ägare, utifrån medlemmarnas intressen och de krav som myndigheter ställer på ägare av banker.
- Stärka medlemsrelationen. Föreningen möter medlemmarna som just medlemmar, på exempelvis regionmöten. Med stärkt medlemsrelation bidrar föreningen till att förbättra Landshypotek Banks möjligheter på marknaden.
- Ansvara för bankens långsiktiga kapitalförsörjning och utveckla medlemsengagemanget genom investeramöjligheten. Stor del av bankens vinst går till föreningen, som i sin tur delar ut den till medlemmarna. Fördelningen grundar sig på varje medlems insats i föreningen.
- Säkerställa demokratin i föreningen.
- Långsiktigt och strategiskt säkerställa och utveckla närheten till näringen. Enligt uppdrag från banken har föreningen också till uppgift att tillhandahålla en värderingsorganisation som banken köper värderingar av, samt att bidra till bankens kommunikation. Landshypotek Ekonomisk Förening har till huvuduppgift att via den egna banken säkerställa att ägare och arrendatorer till jord- och skogsbruksfastigheter får en konkurrenskraftig finansiering för sitt företagande.

Utveckling för att bli bättre bank-ägare och medlemsorganisation

Landshypotek Ekonomisk Förening har under året arbetat för att utveckla organisation och styrning för att bli en ännu bättre bankägare och medlemsorganisation. Beslut om förändringarna fattas på stämman i april.

Rollen som ägare av en bank behöver ständigt utvecklas. Kraven från omvärlden har ökat. Även rollen som medlemsorganisation behöver stärkas. Landshypotek är unik på marknaden, som medlemsägd bank och som bank för att finansiera en näring.

Under hösten 2015 har styrelsen för Landshypotek Ekonomisk Förening arbetat med att stärka styrningen och organisationen för att möta de förändrade och ökade omvärldskraven. Styrelsen har bedömt att utveckling krävs för att föreningen långsiktigt ska kunna säkerställa nödvändig kompetens och ha en organisation som gör Landshypotek Ekonomisk Förening till en bra bankägare och attraktiv medlemsorganisation.

Som bankägare behöver föreningen ha nödvändig kompetens för långsiktigt ägande. Föreningen ska kunna göra självständiga bedömningar av omvärldskrav och kapitalbehov samt ha möjlighet att fastställa, följa upp, utvärdera och förnya ägardirektiven för banken. Föreningen utser bankens styrelse, ansvarar för bankens långsiktiga kapitalförsörjning och säkerställer långsiktig avkastning på eget kapital.

Som medlemsorganisation behöver föreningsdemokratins hållas levande och delaktigheten i föreningen ständigt

aktiveras. Mervärdet i medlemsägandet och närheten till näringen behöver säkras. Föreningen ska vara närvarande i nätverken för jord- och skogsbruk. Genom att berätta om organisationens kärnvärden och uppgift, och nå fler medlemmar, stärks Landshypotek.

De föreslagna förändringarna innebär att ett föreningsråd formas för att stärka det regionala inflytandet, medlemskommunikationen och erfarenhetsutbytet över landet. Föreningsrådet blir arena för dialog mellan föreningsstyrelsen och ledande förtroendevalda. En valberedning inrättas som har mandat att föreslå föreningsstyrelse. Valberedningen lägger till stämman bland annat förslag på föreningsstyrelse och föreningens revisorer. Regionernas styrelsearbete utvecklas för att möta förväntningar och övrig utveckling i föreningen. Föreningsstyrelsen utvecklar arbetet kraftigt, framförallt i rollen som bankägare med bland annat frågor som rör ägardirektiv och kapital.

Med det tydliggörs roller och styrningen i föreningen, processen att utse styrelse och stärker regionernas inflytande. Sammantaget ska det leda till att föreningen blir än bättre bankägare och medlemsorganisation.

Styrning genom ägardirektiv

Landshypotek Ekonomisk Förening styr Landshypotek Bank genom ägardirektiv. Styrelsen för föreningen fastslog de första direktiven i juni 2014 och reviderade dem i mars 2015. Direktiven utgår från ändamålsprincipen "Föreningen har till ändamål att främja medlemmarnas ekonomiska intressen genom att via den helägda banken säkerställa att ägare och arrendatorer till jord- och skogsbruksfastigheter får en konkurrenskraftig finansiering för sitt företagande."

Enligt direktiven ska banken ha en långsiktig marknadsandel om minst 30 procent på all finansiering till jord- och

skogsnäringen (idag cirka 27 procent). Marknadsandelen mäts enligt SCB:s statistik. Bankens avkastning ska uppgå till en 2-årig marknadsränta med ett tillägg på 5 procentenheter. Avkastningsmålet för 2015 var 5,3 procent och den faktiska avkastningen uppgick till 4,9 procent. Banken ska ha en stark kapitalsituation för att säkerställa högsta möjliga rating och med god marginal överstiga de lagstadgade kraven. Kapitalbasen ska i möjligaste mån bestå endast av eget kapital. Den genomsnittliga årliga kreditförlustnivån över en genomsnittlig konjunkturcykel ska vara maximalt 0,05 procent av total utlåningsvolym (kreditförlust 2015: 0,07 procent).

2015 i Landshypotek Ekonomisk Förening

Januari

Landshypotek Bank lämnar ett koncernbidrag på 177 MSEK till ägarna för 2014 års resultat. Styrelsen för föreningen föreslår att 164 MSEK delas ut till medlemmarna. Det motsvarar 12 procent på medlemmarnas insats och är en ökning med 22 MSEK jämfört med året innan.

Mars

Det är stort intresse för årets regionmöten runt om i landet. 1600 medlemmar deltar, fler än på flera år. Flest kommer till mötena i region Östgöta, Småland och Örebro, men noterbart växande intresse märks i många fler regioner, såsom Värmland. Mötena har regionalt anpassade program, men samlas under temat Sveriges äkta landsbygdsbank.

Styrelsen fastställer mindre justeringar av ägardirektivet.

April

Föreningsstämman arrangeras. Elisabeth Backteman, statssekreterare hos landsbygdsminister Sven-Erik Bucht på Näringsdepartementet, är huvudtalare. Stämman beslutar om utdelningen på 164 MSEK.

Anders Johansson och Gunnar Granqvist lämnar styrelsen. Kerstin Arnemo är ny i styrelsen.

Maj

Utdelningen betalas ut till medlemmarna. Mest insatser har medlemmarna i Älvsborg som också får högst utdelning. Utdelningen fördelas per region:

Norrland 11,5 MSEK (+1,7),
Gävle-Dala 7,0 MSEK (+0,4),
Mälardalen 24,0 MSEK (+3,0),
Värmland 9,2 MSEK (+1,7),
Örebro 10,9 MSEK (+1,4),
Östgöta 22,3 MSEK (+3,5),
Älvsborg m fl län 32,0 MSEK (+4),
Småland m fl prov 14,7 MSEK (+2,4),
Gotland 5,6 MSEK (+0,6),
Skåne 27,2 MSEK (+4).

Oktober

Många förtroendevalda möter medlemmar på mässor runt om i landet. Vid de största, Borgeby Fältdagar i juni och Elmia lantbruk i oktober, möter förtroendevalda och

bankens medarbetare gemensamt mässbesökare i montern som Landshypotek har. Vid Elmia inleds kampanjen *Din gård, din möjlighet* där jord- och skogsbrukare runt om i landet kan presentera sin verksamhet på landshypotek.se.

Under året arrangeras allt fler medlemsträffar av regionstyrelserna runt om i landet. I Värmland märks stor aktivitet med en serie av medlems- och kundträffar under hösten. Föreningsstyrelsen lyfter fram prioriteringarna att öka medlemsantalet och att allt fler investerar i Landshypotek.

November

Kampanj görs om att investera i Landshypotek. Intresset är stort. Medlemmarna investerar ytterligare 119 MSEK i Landshypotek Ekonomisk Förening under året. Föreningen håller den årliga värderingsutbildningen för förtroendevalda. Under året har förtroendevalda medverkat i 3 100 marknadsvärderingar för banken.

Omfattande dialog förs under hösten i föreningsstyrelse och regioner om föreningens förändring av styrning och organisation. Föreningen utvecklas för att bli än bättre bankägare och som medlemsorganisation.

December

Föreningsstyrelsen beslutar om förslag till stämman om ny föreningsstyrning. Men styrelsen inbjuder också till dialog först med alla förtroendevalda i januari och därefter på vårens regionmöten.

Styrelsen höjer ambitionen för att vara medlemsorganisation, med fler aktiviteter för att stärka medlemsengagemanget och bekräfta närheten till näringen. Syftet är att få fler medlemmar, fler som investerar och stärka den egna banken.

Januari 2016

Styrelsen för Landshypotek Bank beslutar utifrån bankens vinst om koncernbidrag till ägarna på 165 MSEK, för att driva föreningens verksamhet och medlemsutdelning. Föreningen styrelse föreslår en utdelning på 149 MSEK, motsvarande 10 procent på insatsen till medlemmarna. Utdelningen fastställs på stämman i april.

Koncernen i siffror 2015

Landshypotek Ekonomisk Förening är moderförening i koncernen Landshypotek. Verksamheten bedrivs främst inom Landshypotek Bank.

Sammanfattning av koncernen Landshypotek Ekonomisk Förening	2015	2014
Räntenetto, MSEK *	778,7	677,5
Rörelseresultat, MSEK	314,4	371,8
Resultat efter skatt, MSEK	277,2	327,1
Utlåning till allmänheten, MSEK	64 501	61 743
Utlåningsökning, %	4,5 %	1,5 %
Räntemarginal, % *	1,2 %	1,1 %
Inlåning från allmänheten	10 310	5 829
Inlåningsökning, %	76,9 %	171,5 %
K/I-tal *	0,53	0,54
Kreditförlustnivå, %	0,07 %	0,13 %
Total kapitalrelation, %	26,1 %	24,5 %
Rating långsiktig		
Standard & Poor's, Säkerställda obligationer	AAA	AAA
Standard & Poor's	A-	A-
Fitch	A	A+
Medelantal anställda	156	144

* Omklassificering har skett av räntekostnader. Se vidare not 2.

Koncernens rörelseresultat uppgår till 314,4 (371,8) MSEK

Resultatet är 57,4 MSEK lägre jämfört med 2014. Det underliggande resultatet, resultatet exklusive nettore-sultat av finansiella transaktioner, har dock förbättrats och uppgår till 306,6 (225,7) MSEK.

Bankens utveckling

Koncernens verksamhet drivs nästan uteslutande i Landshypotek Bank. Med bankens ökade utlåning och lägre upplåningskostnader har räntenettet förbättrats. Men även kostnaderna har ökat i takt med bankens utveckling. Flera nya tjänster har utvecklats, bl.a. de digitala tjänsterna. Fler tjänster för jord- och skogsbru- ket som utvecklats under året kommer att presenteras under 2016. Banken har utökat kontorsetableringarna och växer också med antal medarbetare som möter kund. Med den offensiva satsningen ökar också perso- nalkostnaderna.

Koncernens Eget kapital uppgår till 4 831 MSEK

Det egna kapitalet har under året ökat med 251,8 (256,6) MSEK. De senaste fem åren, mellan 2011 till 2015 har bankens Eget kapital ökat med 1 492 MSEK.

Förslag på utdelning till stämman 2016

Styrelsen i Landshypotek Bank har beslutat om kon- cernbidrag på 165 MSEK. Föreningens styrelsen har beslutat att föreslå en utdelning på 149 MSEK, motsva- rande 10 procent av insatsen, till medlemmarna. Beslutet om utdelningen fattas på stämman i april.

Förvaltningsberättelse

Den 8 mars 2016 godkände styrelsen för Landshypotek Ekonomisk Förening, org.nr. 769600-5003, de finansiella rapporterna. Dessa presenteras för slutligt fastställande av den ordinarie årsstämman den 20 april 2016.

Verksamhet

Landshypotek Ekonomisk Förening är moderförening i koncernen Landshypotek.

Föreningen ägs av dess medlemmar. Den kooperativa föreningen är en demokratisk organisation där alla medlemmar har en röst på det årliga regionmötet. I slutet av 2015 hade föreningen cirka 42 000 medlemmar

Verksamheten i koncernen drivs främst i Landshypotek Bank, som är ett helägt dotterbolag till Landshypotek Ekonomisk Förening. Låntagare i Landshypotek Bank blir automatiskt medlemmar i Landshypotek Ekonomisk Förening. Landshypotek Bank är moderbolag i Landshypotek Bank-koncernen. En övervägande del av koncernens verksamhet har bedrivits i Landshypotek Bank under året. Verksamheten i Landshypotek Jordbrukskredit har under oktober 2015 överlåtits till

Landshypotek Bank. Landshypotek Jordbrukskredit är under avveckling.

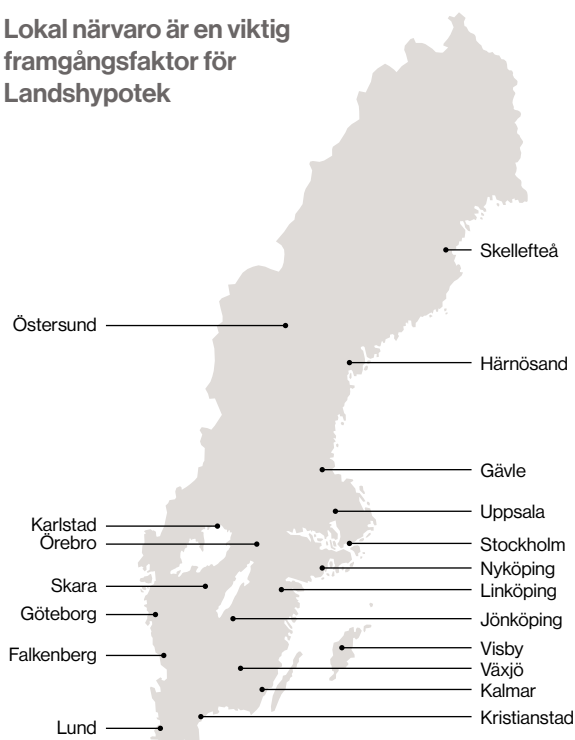
Landshypotek Bank är specialiserad på finansiering till svenskt jord- och skogsbruk med i huvudsak fast egen- dom som säkerhet. Landshypotek Bank kan numera även erbjuda sparande produkter till allmänheten.

I samarbete med partners erbjuder Landshypotek Bank även andra bankprodukter och tjänster. Koncernen finansierar sig på kapitalmarknaden. Upplåningen är fördelad på ett flertal upplåningsprogram anpassade till olika typer av investerare. Därmed uppnås eftersträvd flexibilitet. All upplåning sker idag i Landshypotek Bank.

Verksamheten har under 2015 bedrivits i följande företag:

- Landshypotek Ekonomisk Förening
- Landshypotek Bank AB
- Landshypotek Jordbrukskredit AB (del av året)

Lokal närvaro är en viktig framgångsfaktor för Landshypotek

Landshypotek Bank har idag kontor spridda över hela Sverige. Lokal närvaro är av stor betydelse i arbetet med att erbjuda marknaden en personlig service av medarbetare med stor kännedom om de lokala förutsättningarna.

Organisation

Koncernen Landshypotek Ekonomisk Förening har cirka 160 medarbetare fördelat på 8 distrikt med 19 kontor spridda över hela Sverige. Den lokala närvaron är en viktig framgångsfaktor för företaget. Medarbetarna har god lokalkännedom och kunskap om förutsättningarna för jord- och skogsbruk liksom om entreprenörskivet för företagande.

Ledamöterna i Landshypotek Ekonomisk Förenings regionala styrelser har uppdraget att utföra värderingar av kundernas fastigheter. Ledamöterna är själva ägare av jordbruksfastigheter och har god lokal kännedom och dokumenterad branschkunskap. Inom varje region utses styrelseledamöter med så stor geografisk och kunskapsmässig bredd som möjligt. Ledamöterna är också aktiva företrädare och representerar Landshypotek i olika sammanhang.

Utveckling utlåning 2015

Landshypotek Bank har till uppgift att tillhandahålla konkurrenskraftig finansiering och erbjuda finansiella tjänster till Sveriges jord- och skogsbrukare. Landshypotek Bank tillhandahåller även sparande med konkurrenskraftig ränta.

Resultat och lönsamhet

Koncernen Landshypotek Ekonomisk Förenings nyckeltal, MSEK	2015	2014
Räntenetto *	778,7	667,5
Räntemarginal, % *	1,2 %	1,1 %
Övriga rörelseintäkter	-15,0	133,7
Kostnader	-403,4	-359,8
K/I-tal *	0,53	0,54
Kreditförluster	-45,9	-79,6
Kreditförlustnivå, %	0,07 %	0,13 %
Rörelseresultat	314,4	371,8
Rörelseresultat exkl. nettoresultat av finansiella transaktioner	306,6	225,6

* Omklassificering har skett av räntekostnader. Se vidare not 2.

Landshypotek har ökat utlåningen med 2,8 miljarder under året. Ökningen motsvarar en utlåningstillväxt på 4,5 procent att jämföra med 1,5 procent under 2014. Kreditefterfrågan från Sveriges jord- och skogsbrukare har från en avmattande trend under 2014 nu stabiliserats. Den årliga tillväxttakten uppgick 2015 till cirka 6 procent, vilket är betydligt lägre än rekordnivåerna fram till 2010.

Inlåningen uppgick per 31 december 2015 till 10,3 miljarder vilket är en ökning med 76,9 procent jämfört med föregående år.

Rörelseresultat 2015

Koncernens rörelseresultat för 2015 uppgick till 314,4 MSEK, en minskning med 57,4 MSEK jämfört med föregående år (371,8 MSEK). Resultatförsämringen förklaras av att nettoresultatet av finansiella transaktioner är 138,4 MSEK lägre och kostnaderna 53,9 MSEK högre än föregående år. Försämringen motverkas av att räntenettet ökar med 101,2 MSEK och att kreditförlusterna är 33,7 MSEK lägre. Exklusive nettoresultat av finansiella

transaktioner uppgick rörelseresultatet till 306,6 (225,7) MSEK, en förbättring med 81,0 MSEK jämfört med 2014.

Räntenetto

Räntenettet för 2015 uppgick till 778,7 MSEK, en ökning med 101,2 MSEK motsvarande 14,9 procent jämfört med 2014 (677,5 MSEK). Ökningen förklaras av den ökade utlåningen och lägre upplåningskostnader samt högre andel erhållen ränteskillnadsersättning. Från 2015 har avbrutna säkringsrelationer omklassificerats så att intäkt och kostnad för de avbrutna säkringsrelationerna möter varandra i räntenettet. Se not 2.

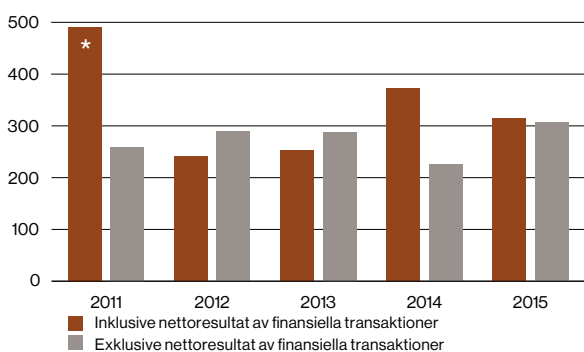
Övriga rörelseintäkter

Rörelseintäkter exklusive räntenetto uppgick till -15,0 MSEK, en försämring med 148,7 MSEK jämfört med 2014.

Som övriga rörelseintäkter redovisas bland annat avgift till Riksgäldens stabilitetsfond -31,7 MSEK och insättningsgaranti -3,6 MSEK, nettoresultat av finansiella transaktioner +7,8 MSEK, provisionsnetto (exklusive

Rörelseresultat

MSEK

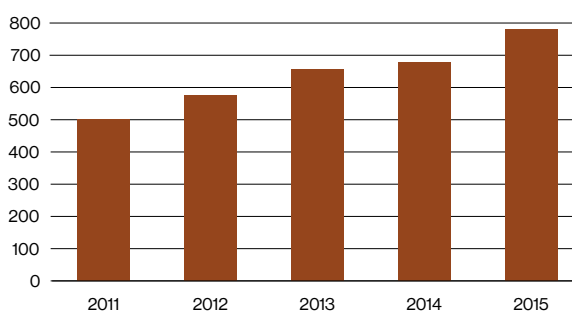

* Inkluderar en reavinst från rörelsefastighet om 235,0 MSEK.

Rörelseresultat för 2015 uppgick till 314,4 MSEK. Exklusive nettoresultat av finansiella transaktioner uppgick resultatet till 306,6 MSEK.

Räntenetto

MSEK

Räntenettet för 2015 uppgick till 778,7 MSEK. Räntenettots storlek avgörs av utlåningsvolymen, marginalen mellan upp- och utlåningsränta samt avkastningen som erhålls på det egna kapital som placeras i utlåningsrörelsen.

avgift till stabilitetsfond och insättningsgaranti) +10,0 MSEK, samt fastighetsintäkter +1,0 MSEK.

Övriga rörelseintäkter har försämrats med 148,7 MSEK jämfört med 2014. Förklaringen till minskningen är att nettoresultat av finansiella transaktioner försämrats med 138,4 MSEK till 7,8 (146,2) MSEK. Av dessa 7,8 MSEK står orealiserat resultat för -36,2 MSEK och realiserat resultat för 43,9 MSEK. Nettoresultat av finansiella transaktioner innefattar realiserade resultat från köp och försäljning av finansiella instrument samt resultat från återköp av egna obligationer. Dessutom innefattar denna post resultat från omvärderingar av finansiella instrument. Det realiserade resultatet består av återköp av emitterade obligationer, förtida stängning av derivat och försäljning ur likviditetsportföljen. Återköpen av egna obligationer sker för att förlänga löptiden på Landshypoteks skulder varvid obligationer med kort återstående löptid köps tillbaka och ersätts med obligationer med betydligt längre löptid. Återköpen stärker Landshypoteks balansräkning.

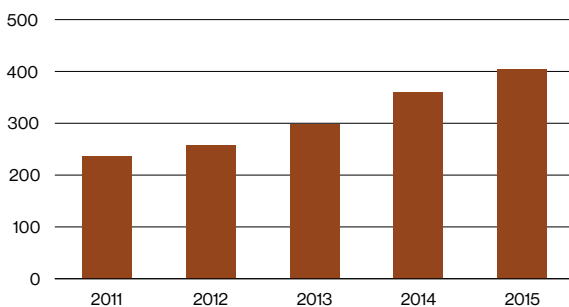
För att få förståelse för den totala effekten av marknadsomvärderingar måste också de omvärderingar beaktas som redovisas mot eget kapital via övrigt totalresultat. Omvärdering av finansiella instrument i eget kapital uppgick till -16,7 (-2,8) MSEK under 2015.

Kostnader

Kostnaderna uppgick 2015 till 403,4 (359,8) MSEK. Kostnadsökningen med 43,6 MSEK är enligt plan och främst kopplad till utveckling för att stärka bankens konkurrenskraft, genom utveckling av nya produkter, förbättrade digitala tjänster och fler medarbetare.

Kostnader

MSEK

Kostnaderna för 2015 uppgick till 403,4 MSEK, en ökning med 43,6 MSEK eller cirka 12 procent jämfört med föregående år. Ökningen förklaras främst av utveckling för att stärka bankens konkurrenskraft.

Kreditförluster och osäkra fordringar

Redovisade kreditförluster netto uppgick till -45,9 (-79,6) MSEK. Detta motsvarar 0,07 (0,13) procent av Landshypoteks totala utlåning.

De konstaterade kreditförlusterna är lägre jämfört med samma period 2014 och reserveringarna för sannolika kreditförluster har minskat. Banken har ytterligare utvecklat arbetet med att identifiera och följa företag i kreditportföljen med svag lönsamhet och låg likviditet och kan därmed vidta lämpliga åtgärder tidigare. Reserven för sannolika kreditförluster kan hänföras till ett mindre antal engagemang.

Konstaterade kreditförluster uppgick till -50,3 (-56,3) MSEK. Reservering för befarade kreditförluster uppgick till -82,2 (-104,5) MSEK. Återföring av tidigare reserveringar avseende i bokslutet konstaterade förluster uppgår till 49,1 (56,5) MSEK. Återvinningar på tidigare konstaterade förluster samt återföring av ej längre erforderliga reserveringar för befarade kreditförluster uppgår till 37,5 (24,7) MSEK.

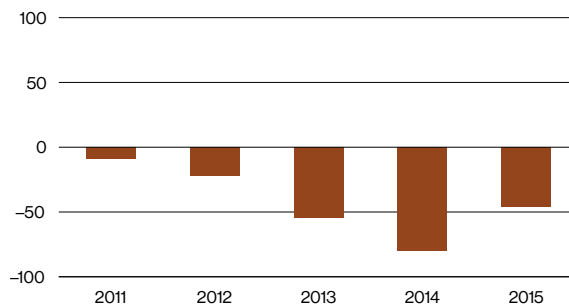
Osäkra fordringar efter gjorda reserveringar uppgick per den 31 december 2015 till 345,0 (274,9) MSEK, vilket motsvarar 0,53 (0,45) procent av den totala utlåningen.

Tillgångar

Den största tillgångsposten i balansräkningen är "Utlåning till allmänheten", som uppgår till 64 501 (61 743) MSEK. Mer information om Landshypoteks utlåning till allmänheten finns i avsnittet Risk- och kapitalhantering. Landshypoteks innehav av räntebärande värdepapper

Kreditförluster

MSEK

Kreditförlusterna uppgick till -45,9 MSEK den 31 december 2015, vilket motsvarar 0,07 procent av utlåningen.

Finansiell struktur

Balansräkning koncernen

Tillgångar, MSEK	2015
Utlåning till kreditinstitut	397
Utlåning till allmänheten	64 501
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	13 252
Derivat	1 875
Anläggningstillgångar	51
Förutbetalda kostnader m.m.	641
Summa tillgångar	80 717

uppgick vid utgången av 2015 till 13 252 (16 798) MSEK. Portföljen består huvudsakligen av svenska säkerställda obligationer med högsta rating samt till viss del av obligationer emitterade av svenska kommuner. Innehavet av räntebärande värdepapper fungerar som en likviditetsportfölj. Värdepapperen kan, om så erfordras, säljas eller belånas för att klara av finansiering av förfallande skulder.

Landshypotek använder derivat i syfte att hantera skillnaden i räntebindningstider och valutarisker mellan tillgångar och skulder. Vid utgången av 2015 uppgick marknadsvärdet av koncernens derivatkontrakt med positiv värdering till 1 875 (2 048) MSEK. Detta motsvarar ett nominellt värde om 22 776 (21 119) MSEK. Derivatkontrakten redovisas vidare i not 15.

Materiella samt immateriella anläggningstillgångar uppgick till 51 (68) MSEK per den 31 december 2015. Ökningen beror framförallt på investering i affärssystem.

Förutbetalda kostnader m.m. uppgick vid utgången av 2015 till 641 (722) MSEK. Denna post utgörs till största delen av upplupna räntor.

Skulder

Landshypotek finansiering utgörs framförallt av obligationslån och penningmarknadsinstrument emitterade på den svenska och den europeiska marknaden via MTN-, EMTN- och certifikatprogram. Vidare sker finansiering genom upplåning från kreditinstitut och allmänhet. Emitterade obligationslån och penningmarknadsinstrument uppgick vid utgången av 2015 till 63 013 (68 594) MSEK. Upplåning från allmänheten uppgick till 10 274 (5 829) MSEK och upplåning från kreditinstitut till 393 (447) MSEK.

Koncernens innehav av derivatkontrakt med negativt marknadsvärde uppgick per den 31 december 2015 till

Skulder, MSEK	2015
Skulder till kreditinstitut	393
In- och upplåning från allmänheten	10 274
Emitterade värdepapper	63 013
Derivat	1 059
Övriga skulder	1 147
Eget kapital	4 831
Summa skulder	80 717

1 059 (1 193) MSEK. Detta motsvarar ett nominellt värde om 31 264 (22 152) MSEK. Derivatkontrakten redovisas vidare i not 26.

Övriga skulder uppgick vid utgången av 2015 till 1 147 (1 461) MSEK. I denna post märks främst upplupna räntor och efterställda skulder.

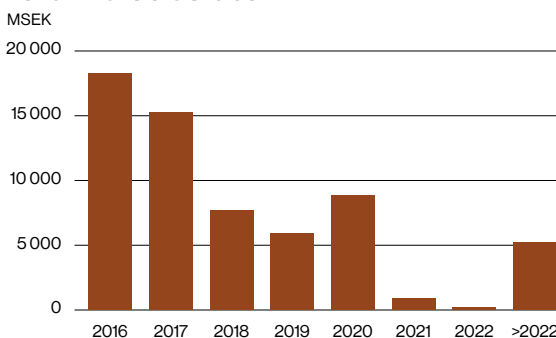
Eget kapital

Vid utgången av 2015 hade koncernen ett eget kapital om 4 831 (4 580) MSEK. Det egna kapitalet har under året ökat med 252 MSEK. Någon utdelning redovisas inte i Landshypotek Bank, överföring sker till moderföreningen Landshypotek Ekonomisk Förening i form av koncernbidrag.

Finansiering

Landshypoteks mål är att låna upp pengar till så förmånliga villkor som möjligt, givet en låg riskprofil. Genom att arbeta med stor flexibilitet när det gäller marknader och instrument, kan finansiering ske rationellt och där det är mest fördelaktigt. Landshypotek använder sig av ett

Förfall finansiella skulder

Finansiering

Upplåning

MSEK	Utnyttjat nominellt belopp 2015-12-31	Rambelopp	Utnyttjat nominellt belopp 2014-12-31
Svenskt certifikatprogram	2 270	10 000	3 274
MTN-program	43 431	60 000	44 950
EMTN-program	12 713	32 739*	14 947
RCB (Registered Covered Bonds)	3 407		3 302
Förlagslån	500		700

* 3500 MEUR.

flertal upplåningsprogram, både på den nationella och på den internationella marknaden. Därigenom kan företaget möta de flesta investerares behov av placeringar i räntepapper. Landshypotek har under året tagit upp finansiering huvudsakligen via säkerställda obligationer.

Säkerställda obligationer har under 2015 emitterats till ett värde av cirka 10,4 miljarder SEK. Därutöver har seniora obligationer till ett värde av cirka 1,5 MSEK emitterats. Under samma period har obligationer till ett värde av cirka 14,7 miljarder SEK förfallit eller köpts tillbaka, varav cirka 11,9 miljarder SEK avser säkerställda obligationer.

Finansieringsmarknaden har generellt fungerat väl för nordiska banker 2015. Landshypotek Bank har lyckats i sin finansieringsverksamhet och efterfrågan på Landshypotek Banks obligationer har varit god.

Inlåning

Inlåningen uppgick per 31 december 2015 till 10,3 miljarder vilket är en ökning med 76,9 procent jämfört med föregående år.

Rating

Landshypotek Bank-koncernen har rating från två ratinginstitut; Standard & Poor's och Fitch. Fitch förändrade under redje kvartalet Landshypotek Banks rating till A, med stabila utsikter. Motiveringen är att kvaliteten i Landshypotek Banks kreditstock närmast sig kvaliteten hos andra banker, varför Fitch sänker sin tidigare mycket starka bedömning av kreditkvaliteten. Dock är ratingen fortsatt på en stark nivå.

Standard & Poor's bekräftade under 2014 kreditbetyget AAA för säkerställda obligationer.

Rating	Lång	Kort
Standard & Poor's säkerställda obligationer	AAA	
Standard & Poor's	A-	A-2, K1
Fitch	A	F1

Kapitalsituation

Total kapitalrelation¹, utan hänsyn tagen till övergångsregler kopplade till Basel 3, uppgår till 26,1 procent. Kapitalbasen uppgår till 4 934 MSEK och kapitalkravet till 1 514 MSEK. Total kapitalrelation inklusive övergångsregler uppgår till 9,7 procent.

Ytterligare information finns i avsnittet om Risk- och kapitalhantering och i not 33.

Koncernbidrag

Landshypotek Ekonomisk Förening erhåller koncernbidrag uppgående till 165 (177) MSEK från Landshypotek Bank AB, under förutsättning av bolagsstämmans godkännande.

Händelser efter årets slut

Inga betydande händelser har inträffat efter rapportperiodens slut.

¹ Motsvarar begreppet kapitaltäckningsgrad, vilket har använts i tidigare rapporter.

Landshypoteks säkerställda obligationer

Säkerställda obligationer är obligationer som har en prioriterad rätt i en definierad säkerhetsmassa. Landshypotek har per 31 december 2015 emitterat säkerställda obligationer till ett värde av 53,2 miljarder SEK. Som säkerhet för dessa obligationer finns tillgångar i säkerhetsmassan motsvarande 66,2 miljarder SEK.

Säkerhetsmassan och säkerställda obligationer

Säkerhetsmassan

Lån	59,8 miljarder SEK
Överhypotek	6,4 miljarder SEK
varav svenska säkerställda obligationer	3,5 miljarder SEK
varav svenska kommuner	2,9 miljarder SEK
Summa säkerhetsmassan	66,2 miljarder SEK

Säkerställda obligationer

Emitterade i SEK	43,4 miljarder SEK
Emitterade i utländsk valuta	9,8 miljarder SEK
Summa säkerställda obligationer	53,2 miljarder SEK

Översäkerheter 24,3 % 12,9 miljarder SEK

Nyckeltal säkerhetsmassan

LTV – Loan-to-value (belåningsgrad)

Genomsnittligt volymvägt LTV	42,5 %
Antal belånade fastigheter	32 224
Antal låntagare	41 369
Antal lån	108 682

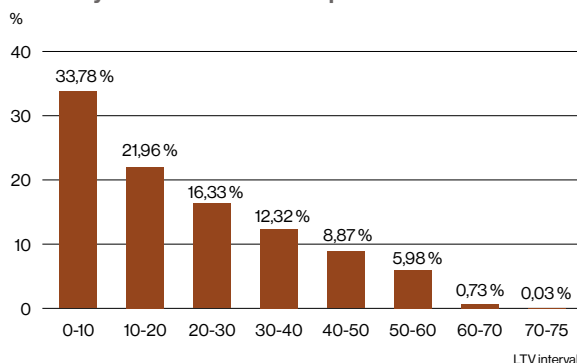
Landshypotek har två program för utgivning av säkerställda obligationer, ett svenskt MTN-program med ett rambelopp om 60,0 miljarder SEK och ett internationellt EMTN-program med ett rambelopp på motsvarande 33,0 miljarder SEK. Säkerställda obligationer är Landshypoteks viktigaste finansieringskälla och under 2015 emitterades säkerställda obligationer till ett värde av 10,4 miljarder SEK. Landshypoteks säkerställda obligationer har kreditbetyget AAA från kreditvärderingsinstitutet Standard & Poor's.

Säkerhetsmassan består av lån med svenska jord- och skogsbruksfastigheter som säkerhet samt av tilläggs-säkerheter. Överhypoteken består av säkerställda obligationer utgivna av andra kreditinstitut samt av obligationer utgivna av svenska kommuner.

Tabellen ovan visar några viktiga nyckeltal för säkerhetsmassan. LTV eller belåningsgraden visar lånebelopp i förhållande till säkerheternas värde. Ett LTV på 42,5 procent innebär således att i genomsnitt uppgår Landshypoteks kunders lån till 42,5 procent av värdet på deras gårdar. Landshypotek har 41 369 låntagare och 32 224 fastigheter belånade. Skillnaden förklaras

av att det i många fall är flera personer som gemensamt belånar sin fastighet. Antalet lån uppgår till 108 682. Det innebär att många kunder har fler än ett lån.

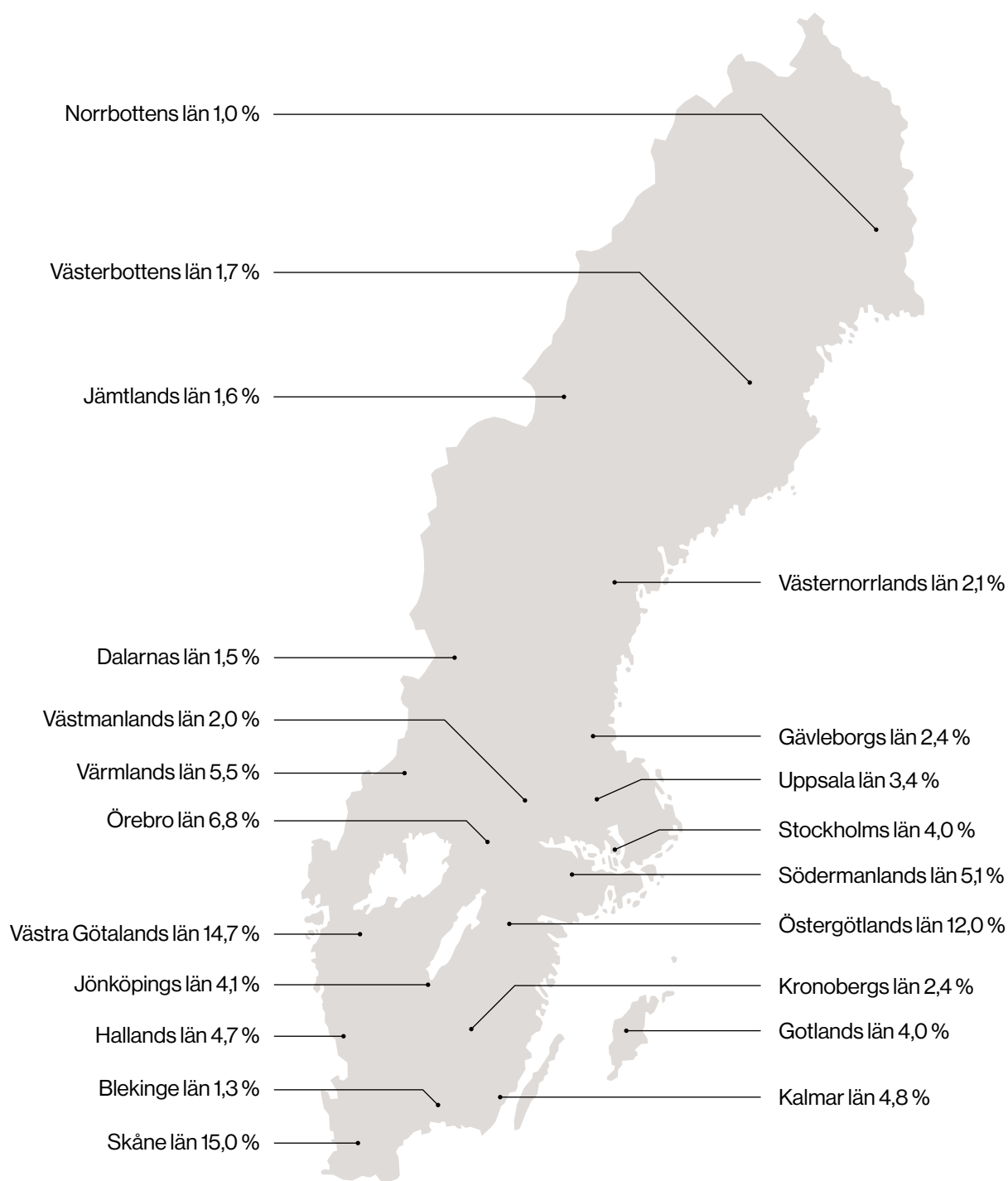
Lånevolym i säkerhetsmassan per LTV intervall

56 procent av Landshypotek Banks utlåning sker mot säkerhet där lånebeloppet uppgår till mindre än 20 procent av säkerhetens värde. Endast 1 procent av utlåningen är mot säkerhet där lånebeloppet uppgår till 70 procent av säkerhetens värde.

Geografisk spridning av utlåningen

Landshypotek Bank har en god geografisk spridning i sin utlåning. Störst utlåning sker till gårdar i de traditionella jordbrukslänerna.

Föreningsstyrning i Landshypotek Ekonomisk Förening

Ägarens styrning

Landshypotek Ekonomisk Förening ägs av cirka 42 000 medlemmar. Samtliga medlemmar är låntagare i Landshypotek Bank och har ett insatskapital i föreningen. Som ägare får man del av föreningens överskott genom utdelning på insatskapitalet.

Ägarnas styrning av föreningen sker genom regionmöten, föreningsstämman och styrelsen i enlighet med föreningslagen, stadgarna, koden för styrning av lantbrukskooperativa föreningar och föreningsföretag samt antagna policyer, riktlinjer och instruktioner. Under året har ett omfattande arbete skett i föreningen för att förstärka och förbättra föreningsstyrningen.

Landshypotek Ekonomisk Förening äger dotterbolaget Landshypotek Bank där all affärsverksamhet bedrivs.

Stadgar

Föreningens stadgar antogs senast den 15 april 2015. Stadgarna reglerar bland annat föreningens ändamål. Det huvudsakliga ändamålet är att genom dotterbolaget Landshypotek Bank främja medlemmarnas ekonomiska intressen genom att säkerställa att ägare och arrendatorer till jord- och skogsbruksfastigheter får en konkurrenskraftig finansiering för sitt företagande. I stadgarna finns även regler kring insatsskyldigheten samt vem som kan tillsättas som styrelseledamot.

Koden för styrning av lantbrukskooperativa föreningar

Föreningsstämman antog 2006 den av Lantbrukarnas Riksförbund utarbetade "Koden för styrning av lantbrukskooperativa föreningar och föreningsföretag" med någon mindre avvikelse.

Regionmöten

Föreningens verksamhetsområde är indelat i regioner. Vid ordinarie regionmöte har varje röstberättigad medlem hänförlig till regionen en röst. På regionmötet sker bland annat val av regionstyrelseledamöter, fullmäktige till föreningsstämman och valberedning.

Föreningsstämman

De 43 på regionmötena utsedda fullmäktige utgör föreningsstämman. Stämman utser styrelse och revisorer samt beslutar om arvoden. Stämman fastställer också resultat- och balansräkning samt tar ställning till frågan om ansvarsfrihet för styrelseledamöterna. Information inför och protokoll från föreningsstämman återfinns på Landshypoteks hemsida. Ordinarie föreningsstämman hölls den 15 april 2015.

Beredningskommittén

Beredningskommittén är föreningsstämmans organ för beredning av stämmans beslut i tillsättnings- och arvodesfrågor. Beredningskommittén har att inför ordinarie föreningsstämman utvärdera styrelsens arbete. Dessutom ska Beredningskommittén lämna förslag till stämмоordförande, styrelseordförande samt övriga ledamöter i styrelsen, styrelsearvode samt förslag på revisorer och arvoden till dessa.

Beredningskommitténs ledamöter ska inte vara styrelseledamöter. Sammansättningen av Beredningskommittén inför styrelsevalet ska tillkännages senast sex månader före ordinarie stämman. Ledamöterna anges på Landshypoteks hemsida.

Föreningsstämman 2015 beslutade att Beredningskommittén ska bestå av 10 ledamöter, en från varje region. Ledamoten från region Norrland är sammankallande.

Styrelsen och dess arbetsformer

Enligt stadgarna ska styrelsen bestå av lägst sex och högst tolv ledamöter. Styrelsen väljs årligen på föreningsstämman för tiden t.o.m. nästa ordinarie föreningsstämman. Styrelsen består av nio ledamöter, en av dem är också styrelseledamot i Landshypotek Bank. Styrelseledamöterna i Landshypotek Ekonomisk Förening efter föreningsstämman 2015 och som per den 31 december 2015 var ledamöter framgår av sidorna 21-22. Styrelsens övergripande uppgift är att för medlemmarnas räkning förvalta föreningens angelägenheter. Styrelsens arbete följer den arbetsordning som årligen fastställs på det konstituerande styrelsemötet. En utvärdering av styrelsens arbete genomförs årligen.

Ledamöter	Styrelse- möten	Kapital- och ägarutskott
Lars Öhman	6/6	3/3
Kerstin Arnemo*	4/6	
Anders Axelsson	6/6	
Richard Cederholm	6/6	
Inga-Lill Gilbertsson	6/6	
Hans Heuman	6/6	
Per-Olof Hilmér*	6/6	2/3
Hans Pettersson	6/6	
Pär Sahlin	6/6	3/3

* Närvaro avser perioden från 15 april 2015 då ledamoten tillträdde i styrelsen respektive utskottet.

Styrelsens utskott

Styrelsen har inrättat ett Kapital- och ägarutskott. Utskottets möten protokollförs och tillhandahålls styrelsen. Utskottet bereder beslut om återbetalning av insatser i förtid i enlighet med stadgarna. Utskottet har även till uppgift att inför styrelsens beslut bereda och övervaka ärenden som rör ägarens styrning och kontroll av Landshypotek Bank. I detta ingår att ta fram förslag på ägardirektiv som fastställer långsiktiga mål för bankens tillväxt, risknivå och avkastning. Utskottet har vidare till uppgift att bereda styrelsens förslag till utdelning på insatskapital, insatsskyldighetens storlek, beredning av utdelningspolicy samt föreningens kapitalanskaffningsmodell.

Utskottet har under 2015 haft tre möten. Utskottet består av föreningens ordförande Lars Öhman samt ledamöterna Per-Olof Hilmér och Pär Sahlin. En tjänsteman från Landshypotek Bank är föredragande.

Verkställande tjänsteman

Föreningens verkställande tjänsteman och tillika medlemschef har till ansvar att tillse att styrelsens beslut verkställs samt att rapportera föreningens verksamhet till styrelsen. Till stöd för den verkställande tjänstemannen har en exekutiv grupp utsetts som består av VD, CFO, chefsjurist, kommunikationschef, marknads- och utvecklingschef samt rörelsechef i Landshypotek Bank.

Revisorer

Föreningsstämman utser externa revisorer i föreningen varav minst en revisor ska vara auktoriserad. Mandatperioden för de stämموvalda revisorerna är ett år.

Årsstämman 2015 utsåg den auktoriserade revisorn Ulf Westerberg och de förtroendevalda revisorerna Teri Lee Eriksson och Henrik Malmberg för tiden intill föreningsstämman 2016.

Information om ersättningssystem

Information om ersättning till styrelsen och ledande befattningshavare framgår av not 7 till resultaträkningen.

Koncernens interna kontrollmiljö

Basen för den interna kontrollen för Landshypotekskoncernen utgörs av Landshypoteks kontrollmiljö i form av organisationsstruktur, besluts- och rapporteringsvägar, befogenheter och ansvar. Genom interna policyer, riktlinjer och instruktioner fastställer styrelsen för Landshypotek Ekonomisk Förening och styrelsen för Landshypotek Bank ramarna för hur verksamheten ska bedrivas. Den löpande affärsverksamheten i banken har ett eget ansvar att följa dessa policyer, riktlinjer och instruktioner. Styrelsen i banken har till uppgift att övervaka den finansiella rapporteringen och effektiviteten i intern kontroll, internrevision och riskhantering med avseende på den finansiella rapporteringen. Till hjälp att följa upp hur verksamheten bedrivs i dessa avseenden har styrelsen de koncernövergripande och oberoende kontrollfunktionerna riskkontroll, compliance och internrevision.

Riskkontroll

En särskild enhet för riskkontroll ansvarar för mätning, kontroll, analys och kontinuerlig rapportering av koncernens samtliga risker. Enhetens arbete bedrivs utifrån en av Landshypotek Banks styrelse beslutad

policy som beskriver dess ansvarsområde. Enheten för riskkontroll är oberoende från affärsverksamheten och är underställd Riskchefen i Landshypotek Bank. Chefen för riskkontroll rapporterar till Riskchefen som i sin tur rapporterar till VD och styrelse i Landshypotek Bank.

Compliance

Compliance ansvarar för att ge råd och stöd till VD och medarbetare för att säkerställa att Landshypotekskoncernens verksamhet bedrivs enligt de regelverk som styr den tillståndspliktiga verksamheten samt identifierar och rapporterar compliancerisker. Enheten för compliance är oberoende från affärsverksamheten och är underställd VD för Landshypotek Bank. Chefen för compliance rapporterar direkt till VD och styrelsen.

Internrevision

Internrevision syftar till att granska och utvärdera den interna styrningen och kontrollen samt att ge en bild av hur väl processer och rutiner bidrar till verksamhetens uppsatta mål. Detta inkluderar inte minst att utvärdera effektiviteten i riskhanteringsarbetet samt kontrollfunktionens arbete. Internrevisionens granskningsinsatser sker i enlighet med en revisionsplan som beslutas årligen av styrelsen för Landshypotek Bank. Landshypotekskoncernens internrevision har under 2015 utförts av Deloitte.

Intern kontroll avseende finansiell rapportering

Landshypotek Banks ekonomiavdelning ansvarar för att hantera den interna kontrollen avseende den finansiella rapporteringen så att korrekt information når externa intressenter. Detta innefattar arbete såsom löpande bokföring, bokslut, externrapportering och deklarationer. Vidare ska ekonomiavdelningen proaktivt bidra i beslutsfattande och bolagsstyrning genom ekonomiska uppföljningar, prognoser och konsekvensanalyser. Styrelsen erhåller månadsvisa ekonomiska rapporter utöver rapportering på varje styrelsemöte. Även verksamhetens Middle Office har en roll i den interna kontrollen av den finansiella rapporteringen, till följd av sitt ansvar för förvaltning av finanssystemet och värdering av finansiella instrument. Middle Office ska kontinuerligt utvärdera Landshypoteks värderingsmetod och se till att den följer marknadspraxis, interna riktlinjer, interna policydokument samt externa regelverk för redovisning och kapitaltäckning.

Styrelseledamöter

Per den 8 mars 2016

Lars Öhman

Född: 1953, Vadstena, ordförande.
Ledamot sedan 2007.
Lantmästare, verkställande direktör och ledamot i Stavlösa Gård AB. Ledamot i Sveriges Spannmålsodlare Ekonomisk Förening, Lovang gruppens Handelshus AB och ordförande i Vadstena fastighets AB.

Kerstin Arnemo

Född: 1958, Brunflo,
Ledamot sedan 2015.
Lantmästare, konsult inom strategisk utveckling, styrelseordförande i Realbrdigde, vice ordförande i Jämtkraft AB och ledamot i Sekab.

Anders Axelsson

Född: 1949, Långserud, ledamot.
Ledamot sedan 2011.
Lantbrukare.

Rickard Cederholm

Född: 1959, Uppsala, ledamot.
Ledamot sedan 2012.
Lantbrukare, ledamot i Ulleråkers Häradssällmanning.

Inga-Lill Gilbertsson

Född: 1960, Askersund, ledamot.
Ledamot sedan 2007.
Ekonom/lantbrukare.

Hans Heuman

Född: 1952, Tågarp, ledamot.
Ledamot sedan 2012
Lantbrukare, leg. läkare, ledamot i Lantmännen Maskin AB och Landshypotek Bank AB. Ordförande i Marsvinsholms Gods AB, vice ordförande i Lantmännens Forskningsstiftelse.

Forts

Styrelseledamöter

Per den 8 mars 2016

Per-Olof Hilmér

Född: 1964, Mellerud, ledamot.
Ledamot sedan 2013.
Lantmästare, ordförande i Dalboslättens vind
AB och Grinstads Gårdsgas AB.

Hans Pettersson

Född: 1966, Havdhem, ledamot.
Ledamot sedan 2009.
Lantbrukare.

Pär Sahlin

Född: 1963, Kilafors, ledamot.
Ledamot sedan 2007.
Lantbrukare.

Revisorer

Ulf Westerberg, Stockholm, aukr. revisor.
Teri Lee Eriksson, Svartsjö, hortonom.
Henrik Malmberg, Linköping, lantmästare.

Revisorssuppleanter

Linnea Larsson, Umeå.
Nils Fredrik Posse, Skövde.

Förändringar i den ekonomiska föreningens styrelse under året
Inga förändringar har skett efter föreningsstämman 2015.

Ledande befattningshavare

Per den 8 mars 2016

Gunnar Lans

Verkställande tjänsteman och Medlemschef
Född: 1964
Anställningsår: 2014
Utbildning: Ekonom
Tidigare erfarenhet: Regionchef LRF
Andra uppdrag: Ordförande Jönköping
Business Development

Förändringar i den ekonomiska föreningens ledning under året

Inga förändringar har skett under året.

Resultaträkning

TSEK	Not	Koncernen		Moderföreningen	
		2015	2014	2015	2014
Ränteintäkter		1 560 914	2 027 814	6	215
Räntekostnader		-782 167	-1 350 281	-	-70
Räntenetto	2	778 746	677 533	6	145
Erhållna koncernbidrag				164 900	176 700
Provisionsintäkter	3	9 987	14 082		
Provisionskostnader	4	-35 335	-27 997		
Nettoresultat av finansiella transaktioner	5	7 787	146 151		
Övriga rörelseintäkter	6	2 535	1 474	-	77
Summa rörelseintäkter		763 720	811 243	164 906	176 922
Allmänna administrationskostnader	7	-353 651	-317 600	-13 983	-11 406
Av- och nedskrivningar av materiella och immateriella anläggningstillgångar	8	-19 678	-16 491		
Övriga rörelsekostnader	9	-30 048	-25 736	-2 217	-1 882
Summa kostnader före kreditförluster		-403 377	-359 827	-16 200	-13 288
Resultat före kreditförluster		360 343	451 416	148 706	163 634
Kreditförluster netto	10	-45 921	-79 612		
Rörelseresultat		314 421	371 804	148 706	163 634
Skatt på årets resultat	11	-37 257	-44 678	10	-17
Årets resultat	39	277 165	327 126	148 716	163 617
Moderföreningens del av årets resultat		100 %	100 %	100 %	100 %

Totalresultat

TSEK	Not	Koncernen		Moderföreningen	
		2015	2014	2015	2014
Årets resultat		277 165	327 126	148 716	163 617
Övrigt totalresultat					
<i>Poster som kommer att omklassificeras till resultatet</i>					
Kassaflödessäkringar		29 425	-9 167		
Varav förändring av verkligt värde		19 684	-16 790		
Varav överföringar till resultaträkningen		9 741	7 623		
Finansiella tillgångar som kan säljas		-46 078	6 346		
Varav förändring av verkligt värde		-22 436	13 790		
Varav överföringar till resultaträkningen		-23 643	-7 444		
Skatt på poster som kommer att omklassificeras	11	3 664	621		
<i>Summa poster som kommer att omklassificeras</i>		<i>-12 990</i>	<i>-2 201</i>		
<i>Poster som inte kommer att omklassificeras</i>	39				
Aktuariella skillnader förmånsbestämda pensioner		40 989	-10 124		
Skatt på poster som inte kommer att omklassificeras	11	-9 018	2 227		
<i>Summa poster som inte kommer att omklassificeras</i>		<i>31 971</i>	<i>-7 897</i>		
Summa övrigt totalresultat		18 981	-10 098	-	-
Årets totalresultat		296 146	317 028	148 716	163 617
Moderföreningens del av årets totalresultat		100 %	100 %	100 %	100 %

Balansräkning

		Koncernen		Moderföreningen	
TSEK	Not	2015	2014	2015	2014
TILLGÅNGAR					
Kassa och tillgodohavande hos centralbanker		237	242 001		
Utlåning till kreditinstitut	12	396 742	483 158	36 587	5 500
Utlåning till allmänheten	13	64 501 262	61 742 595		
Värdeförändring på räntesäkrade poster i portföljsäkring		87 842	115 422		
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	14	13 251 589	16 798 258		
Derivat	15	1 874 871	2 047 922		
Aktier och andelar	16	1	1	1	1
Aktier i koncernföretag	17			2 196 328	2 116 328
Immateriella anläggningstillgångar	18	20 654	36 517		
Materiella tillgångar					
Inventarier	19	10 621	10 596		
Byggnader och mark	19	20 168	21 288		
Övriga tillgångar	20	32 943	12 291	241 782	253 564
Aktuell skatt		22 337	3 168	199	208
Uppskjuten skattefordran	21	-	13 911		
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	22	498 081	576 901		
SUMMA TILLGÅNGAR	33, 34, 35, 36, 37, 39, 40	80 717 347	82 104 029	2 474 897	2 375 601
SKULDER OCH EGET KAPITAL					
Skulder					
Skulder till kreditinstitut	23	393 227	447 322		
Upplåning från allmänheten	24	10 273 718	5 828 821		
Emitterade värdepapper m.m.	25	63 012 651	68 593 547		
Derivat	26	1 059 244	1 192 720		
Övriga skulder	27	57 584	54 893	4 444	9 626
Uppskjuten skatteskuld		2 555	-		
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	28	586 935	693 045	112	-
Avsättningar	29	-	14 094		
Efterställda skulder	30	499 972	699 921		
Summa skulder		75 885 886	77 524 364	4 556	9 626
Eget kapital					
Medlemsinsatser		1 489 178	1 369 473	1 489 178	1 369 473
Övrigt tillskjutet kapital		1 797 796	1 797 796	713 399	713 399
Reserver	31	-42 650	-29 660		
Aktuariella förändringar	31	13 914	-18 058		
Balanserad vinst		1 296 058	1 132 987	119 048	119 486
Årets resultat		277 165	327 126	148 716	163 617
Summa eget kapital		4 831 461	4 579 665	2 470 340	2 365 975
SUMMA SKULDER OCH EGET KAPITAL					
	33, 34, 35, 36, 37, 39, 40	80 717 347	82 104 029	2 474 897	2 375 601
Poster inom linjen					
	32				
- Ställda panter		Inga	Inga	Inga	Inga
- Ansvarsförbindelser och åtaganden		519 532	680 248	Inga	Inga
- Garantiförbindelser		124 414	133 272	Inga	Inga

Förändringar i eget kapital

Koncernen, TSEK	Insats	Övrigt tillskjutet kapital	Säkrings-reserv ¹	Verkligt värde-reserv ¹	Aktuariella skillnader ¹	Balan-serade vinst-medel	Totalt
Eget kapital 31 december 2013	1 288 321	1 797 796	-31 737	4 278	-10 161	1 274 531	4 323 029
Årets totalresultat			-7 151	4 950	-7 897	327 126	317 028
Summa förändring före transaktioner med ägarna	-	-	-7 151	4 950	-7 897	327 126	317 028
Under året in-/utbetalt insatskapital	81 241						81 241
Ordinarie återbäring mm	39 209					-141 545	-102 336
Ordinarie avslutsbetalningar	-39 298						-39 298
Eget kapital 31 december 2014	1 369 473	1 797 796	-38 888	9 228	-18 057	1 460 112	4 579 665
Eget kapital 31 december 2014	1 369 473	1 797 796	-38 888	9 228	-18 057	1 460 112	4 579 665
Årets totalresultat			22 951	-35 941	31 971	277 165	296 146
Summa förändring före transaktioner med ägarna	-	-	22 951	-35 941	31 971	277 165	296 146
Under året in-/utbetalt insatskapital	116 625						116 625
Ordinarie utdelning ²	41 266					-164 056	-122 790
Ordinarie avslutsbetalningar	-38 186						-38 186
Eget kapital 31 december 2015	1 489 178	1 797 796	-15 937	-26 713	13 914	1 573 222	4 831 461

¹ Se not 31.

² Utdelning innehålls på insatskontot tills insatstaket på 4 procent har uppnåtts. För medlemmar som inte har nått upp till insatstaket betalas 30 procent av deras utdelning till medlemskontot.

Förändringar i eget kapital

Moderföreningen, TSEK	Insats	Övrigt tillskjutet kapital	Säkrings-reserv ¹	Verkligt värde-reserv ¹	Aktuariella skillnader ¹	Balan-serade vinst-medel	Totalt
Eget kapital 31 december 2013	1 288 321	713 399				261 031	2 262 751
Årets totalresultat						163 617	163 617
Summa förändring före transaktioner med ägarna	-	-				163 617	163 617
Under året in-/utbetalt insatskapital	81 241						81 241
Ordinarie återbäring mm	39 209					-141 545	-102 336
Ordinarie utdelning	-39 298						-39 298
Eget kapital 31 december 2014	1 369 473	713 399				283 103	2 365 975
Eget kapital 31 december 2014	1 369 473	713 399				283 103	2 365 975
Årets totalresultat						148 716	148 716
Summa förändring före transaktioner med ägarna	-	-				148 716	148 716
Under året in-/utbetalt insatskapital	116 625						116 625
Ordinarie utdelning ²	41 266					-164 056	-122 790
Ordinarie avslutsbetalningar	-38 186						-38 186
Eget kapital 31 december 2015	1 489 178	713 399				267 763	2 470 340

¹ Se not 31.

² Utdelning innehålls på insatskontot tills insatstaket på 4 procent har uppnåtts. För medlemmar som inte har nått upp till insatstaket betalas 30 procent av deras utdelning till medlemskontot.

Kassaflödesanalys

		Koncernen		Moderföreningen	
TSEK	Not	2015	2014	2015	2014
Kassaflöde från resultaträkningen					
Erhållna räntor	2	1 639 736	2 079 460	6	246
Betalda räntor	2	-887 997	-1 473 813	112	-70
Erhållna provisioner	3	9 987	14 082		
Betalda provisioner	4	-35 335	-28 037		
Erhållet netto av finansiella transaktioner	5	43 938	-23 888		
Övriga inbetalningar i rörelsen		2 535	1 475	-	77
Betalda administrationskostnader		-387 145	-352 021	-16 200	-13 288
Influtet på tidigare års konstaterade förluster		6 224	1 004		
Betald inkomstskatt		-46 065	0	0	-17
Summa kassaflöde från resultaträkningen		345 877	218 262	-16 082	-13 052
Kassaflöde från balansräkningen					
Ökning (-)/minskning (+) Utlåning till kreditinstitut		0	0	-36 000	
Ökning (-)/minskning (+) Utlåning till allmänheten		-2 810 812	-964 299		
Ökning (-)/minskning (+) Obligationer och andra räntebärande värdepapper		3 207 946	-1 994 883		
Ökning (+)/minskning (-) Skulder till kreditinstitut		-54 095	190 432		
Ökning (+)/minskning (-) Upplåning från allmänheten		4 444 897	3 725 814		
Ökning (+)/minskning (-) Emitterade värdepapper m.m.		-5 227 822	-1 062 898		
Förändring i övriga balansposter					
Ökning/minskning Övriga tillgångar		8 864	-17 371	4	-73 667
Ökning/minskning Övriga skulder		4 035	15 875	-5 183	6 862
Summa kassaflöde från balansräkningen		-426 987	-107 330	-41 179	-66 805
Kassaflöde från den löpande verksamheten					
		-81 110	110 932	-57 261	-79 857
Investeringsverksamheten					
Försäljning av aktier / rörelsefastigheter					
Nyemission aktier LHAB				-80 000	-55 950
Erhållna koncernbidrag				176 700	155 750
Förändring av immateriella och materiella anläggningstillgångar					
Köp av Immateriella tillgångar		-	-6 087		
Försäljning av Immateriella tillgångar					
Köp av Materiella tillgångar		-2 720	-15 142		
Summa kassaflöde från investeringsverksamheten		-2 720	-21 229	96 700	99 800
Kassaflöde från finansieringsverksamheten					
Förändring medlemsinsatser		119 705	81 151	119 705	81 151
Efterställda skulder		-200 000	-		
Betald utdelning och återbäring		-164 056	-141 545	-164 056	-141 545
Summa kassaflöde från finansieringsverksamheten		-244 351	-60 394	-44 351	-60 394
Periodens kassaflöde					
		-328 180	29 309	-4 913	-40 452
Förändring av likvida medel	38	-328 180	29 309	-4 913	-40 452
Likvida medel vid årets början		725 159	695 850	5 500	45 952
Likvida medel vid årets slut		396 979	725 159	587	5 500

Fem år i sammandrag

Resultatutveckling Landshypotek Ekonomisk Förening – koncernen

MSEK	2015	2014	2013	2012	2011 ²
RESULTATRÄKNING					
Räntenetto	778,7	677,5	656,5	575,8	502,1
Rörelseintäkter exklusive räntenetto ¹	-15,0	133,7	-52,1	-56,2	234,6
Rörelsekostnader	-383,7	-343,3	-286,9	-254,8	-231,7
Avskrivningar	-19,7	-16,5	-10,5	-2,2	-5,4
Kreditförluster	-45,9	-79,6	-54,4	-22,1	-8,9
Rörelseresultat	314,4	371,8	252,7	240,5	490,7
BALANSRÄKNING					
Tillgångar					
Utlåning till allmänheten – netto	64 589	61 858	60 689	58 885	55 580
Övriga tillgångar	16 128	20 246	17 288	18 465	15 241
Summa tillgångar	80 717	82 104	77 977	77 350	70 821
Skulder och eget kapital					
Upplåning	74 182	75 570	71 481	70 945	65 007
Övriga skulder	1 704	1 955	2 173	2 273	1 907
Eget kapital	4 831	4 580	4 323	4 131	3 907
Summa skulder och eget kapital	80 717	82 104	77 977	77 350	70 821
Nyckeltal					
Räntemarginal	1,2 %	1,1 %	1,1 %	1,0 %	0,9 %
Räntabilitet på eget kapital	5,9 %	7,3 %	5,4 %	5,0 %	10,4 %
Kreditförlustnivå	0,07 %	0,13 %	0,09 %	0,02 %	0,02 %

¹ Övriga rörelseintäkter innefattar nettoresultat av finansiella transaktioner. För 2015 uppgick denna post till 7,8 (146,2) MSEK. Se vidare förklaring i Förvaltningsberättelsen under rubriken "Resultat och lönsamhet".

Under 2011 och 2010 skedde försäljning av rörelsefastigheter där Landshypotek Bank redovisade reavinster på 230 MSEK respektive 68 MSEK.

² År 2011 har inte räknats om med avseende förändringarna i IAS 19 och förändrad hantering av utdelning.

Risk- och kapitalhantering

För att förse sina kunder med finansiering tar Landshypotek Bank olika risker. Banken eftersträvar en hög riskmedvetenhet och ett lågt risktagande i sin verksamhet.

Riskmedvetenhet och risktagande

I all finansiell verksamhet uppstår risker. Att hantera dem väl är centralt i Landshypotek Bank. Grunden för ett välfungerande riskarbete är en stark och gemensam riskkultur, med ansvarstagande och beslutsfattande nära bankens kunder.

Landshypotek Bank eftersträvar en hög riskmedvetenhet och ett lågt risktagande. Hög riskmedvetenhet innebär att varje anställd förstår vilka risker hans eller hennes arbetsuppgifter innebär för företaget, vilken nivå på risktagande som är acceptabel samt hur han eller hon ska agera för att inte överskrida den acceptabla risknivån. Lågt risktagande uppnås genom en kombination av hög riskmedvetenhet och låg acceptansnivå för risktagande, en tydlig beslutsordning, gemensamma definitioner och bedömningsprinciper samt med väl utvecklade verktyg för riskbedömning. Det är styrelsen som anger acceptansnivån för risktagandet och det är VD som ser till att denna acceptansnivå implementeras i verksamheten.

Riskorganisation och ansvar

Landshypotek Banks riskhantering bygger på de tre försvarslinjerna.

Bankens affärsverksamhet är den första försvarslinjen, vilken har fullt ansvar för de risker och det resultat som uppkommer i den egna verksamheten. Där finns de medarbetare som känner kunden och den lokala marknaden bäst.

Den andra försvarslinjen består av riskorganisationen som är oberoende från affärsverksamheten. Den ansvarar för identifiering, kvantifiering, analys och rapportering av samtliga risker. Riskorganisationen upprätthåller principer och ramverk för att underlätta riskbedömningen samt bidrar med expertkunskaper och fungerar som rådgivare vid beslutsfattande som säkerställer att besluten är förenliga med de av styrelsen fastställda toleranserna för risk.

Den tredje försvarslinjen, internrevision, är en oberoende granskningsfunktion direkt underställd styrelsen. Denna funktion granskar såväl den första som den andra försvarslinjen. Det ger förbättringar i verksamheten genom utvärdering av riskhantering, styrning och internkontroll.

Det yttersta ansvaret för koncernens riskhantering och att verksamheten bedrivs med god intern kontroll ligger på styrelsen. Styrelsen beslutar bland annat om de policys som anger hur de olika riskerna i verksamheten ska hanteras samt vilken nivå av risktagande som är acceptabel. Som stöd för det riskrelaterade arbetet finns tre styrelseutskott; risk- och kapitalutskottet, kreditutskottet samt revisionsutskottet. Deras huvudsakliga uppgifter framgår i avsnittet om bolagsstyrning på sid 18-19. Under styrelsen, dess utskott och VD sorterar kommittéer med olika syften.

Kreditnheten, vilken ingår i riskorganisationen, ansvarar för för ledning och styrning av bankens kreditprövningsprocess. Enheten ansvarar även för analys av krediter och riskbedömning. Verksamheten regleras på en övergripande nivå av riskpolicyn samt kreditpolicyn som fastställs av styrelsen. Enheten utfärdar även interna instruktioner för kreditgivning och tillkommande krav för verksamheten som syftar till att skapa dualitet mellan affärsverksamheten och den oberoende riskorganisationen. Chefen för den oberoende riskorganisationen rapporterar till VD och styrelse i Landshypotek Bank.

Ekonomi- och finanschefen ansvarar för Landshypotek Banks upplåning, förvaltning av eget kapital, skuld och likviditet samt riskhantering relaterad till dessa områden. Verksamheten regleras av riskpolicyn samt finanspolicyn som fastställs av styrelsen. Ekonomi- och finanschefen rapporterar till VD i Landshypotek Bank.

Kreditrisk

Landshypotek Bank har definierat kreditrisken på följande sätt:

Risken att Landshypotek Bank inte erhåller betalning enligt överenskommelse och risken att värdet på säkerheten inte är fullgod och därför inte kan täcka utestående fordran.

Kreditberednings- och beviljningsprocess

Kreditpolicyn ger ramar och riktlinjer för de principer som vid var tid ska vara gällande vid kreditgivning inom Landshypotek Bank. Målet är att säkerställa en god och långsiktigt hållbar kreditportfölj med balanserad lönsamhet i förhållande till risk. All kreditgivning inom Landshypotek Bank ska utgå från kundens återbetalningsförmåga och kredit får bara beviljas om förpliktelserna på goda grunder kan förväntas bli fullgjorda. Kreditgivning ska endast ske till ändamål som Landshypotek Bank känner väl till. Kreditgivning ska vara ett resultat av analys av den enskilde kunden och/eller limitgruppen i sin helhet där så är tillämpligt. Utöver återbetalningsförmågan, analyseras säkerheten vilken primärt består av fast egendom i jord- och skogsbruksfastigheter. Landshypotek Banks riskklassificeringsmodeller utgör en viktig del i kreditanalysen.

Utlåningen i Landshypotek Bank görs mot pantbrev huvudsakligen i fast egendom inom 75 procent av det internt fastställda belåningsvärdet. Detta värde ska representera ett långsiktigt hållbart värde av säkerheten i fråga, d.v.s. utgångspunkten är marknadsvärdet, men med nedjusteringar för t.ex. värdet av avverkningsbar skog. Dessutom erbjuds lån med EU-stöd som säkerhet. För att reducera förlustrisken behöver vissa låntagare lämna ytterligare säkerheter, t.ex. borgensåtaganden och företagsinteckning. I syfte att fånga upp det totala kreditbeloppet på en enskild kund eller grupp av kunder med inbördes anknytning skapas limitgrupper. Dessa används bland annat för att tillse att kreditkoncentrationerna inte blir för stora och att alla, för lånet, relevanta aktörer riskbedöms.

All kreditgivning sker enligt en av styrelsen beviljad kreditmandatmatris, vilken styrs av parametrar såsom limitbelopp, PD-riskklass och belåningsgrad. Det finns fyra mandatsnivåer, med tjänstemannanivå som den lägsta och styrelsenivå som den högsta. Kreditbeslut får endast fattas med minst två tjänstemän i förening.

Värdering av säkerheten – jord- och skogsbruksfastigheten

Distriktskontorens medarbetare biträds i värderingsfrågor av Landshypotek Ekonomisk Förenings förtroendemannaorganisation. Förtroendemannanätverket ska säkerställa en korrekt värdering av belåningsobjekten genom dokumenterad branschkunskap och god kännedom om lokala förhållanden. Samtliga av föreningens 10 regioner har en egen lokal styrelse bestående av 4-8 ledamöter. Det är dessa som tillsammans formar förtroendemannaorganisationen inom Landshypotek Ekonomisk Förening. Förtroendemännen är medlemmar i Landshypotek Ekonomisk Förening och därmed också ägare i Landshypotek Bank. Värderingar köps också in av annan extern part.

Uppföljning av kreditportföljen

Förutom att krediter följs upp på portföljnivå, analyseras kreditportföljen regelbundet per geografi och till viss del också på kundnivå. Årlig kredituppföljning ska göras för alla limitgrupper med kreditlimit över 5 MSEK. Utöver detta ska kunder med sämre PD-riskklasser årsföredras. Landshypotek Banks exponeringsvärden fördelat per geografi 31 december

Derivatinstrument och likviditetstabell fördelat på rating

TSEK	Säkerställda obligationer	Obligationer utgivna av kommuner	Obligationer utgivna av Kommuninvest Sverige AB
AAA	8 270 485	1 758 969	736 222
AA+		2 619 812	
Summa	8 270 485	4 378 781	736 222

TSEK	Positiva bruttomarknadsvärden adderat med tillägg för potentiella framtida exponeringar	Positiva bruttomarknadsvärden	Positiva marknadsvärden adderat med tillägg för potentiella framtida exponeringar, efter hänsyn till bilaterala nettningsavtal
AA-	1 178 458	921 203	643 775
A	262 639	98 352	65 715
A-	898 842	683 965	593 811
BBB*	398 555	361 086	398 555
Summa	2 738 494	2 064 606	1 701 856

* Landshypotek Bank har erhållit 393 603 TSEK i kassasäkerhet enligt derivatkontrakt. Denna kassasäkerhet har inte beaktats i ovanstående siffror.

2015 framgår på sid 19. Landshypotek Bank har inte identifierat någon kraftig koncentration inom jord- och skogsbruket mot enskilda näringsgrenar eller geografiskt område inom Sverige.

Kreditportföljen i översikt

Utlåningen i Landshypotek Bank ökade under kalenderåret från 61 743 MSEK till 64 501 MSEK. Detta motsvarar en ökning på 4,5 procent. Detta kan jämföras med konsumentprisindex som under samma period har ökat med 0,1 procent.

Problemkrediter/ Metodik kring hantering

Inom banken finns en obeståndsgrupp vilken hanterar problemkrediterna. Reserveringar görs individuellt för osäkra fordringar¹. Hanteringen av oreglerade engagemang sker med syfte att reducera förlustrisken och andelen lån utanför poolen för säkerställda obligationer.

Exponeringsvärdet för fallerade motparter uppgår till 1 017 MSEK.²

¹ Definition s. 38.

² Inkluderar smittade lån inom varje motpart.

Motpartsrisiker

Landshypotek Banks motpartsrisiker består av kreditrisk för motparter i likviditetsportföljen, för motparter som Landshypotek Bank har derivataffärer med samt för motparter där Landshypotek Bank har inlåning och eventuella kassasäkerheter. Landshypotek Banks innehav i likviditetsportföljen består av räntebärande värdepapper med hög kreditvärdighet och är alla utgivna av nordiska kreditinstitut, svenska kommuner eller landsting. Syftet med likviditetsportföljen är att reducera Landshypotek Banks likviditetsrisk. Landshypotek Bank ingår derivataffärer (swapavtal) i syfte att reducera ränte- och valutarisk.

Motparterna som Landshypotek Bank ingår swapavtal med är svenska eller internationella banker med hög kreditvärdighet och med vilka ISDA-avtal och ensidiga CSA-avtal till Landshypotek Banks fördel finns, vilket reducerar motpartsrisken. Landshypotek Bank ställer aldrig själv säkerheter eftersom derivatkontrakten ligger i poolen för säkerställda obligationer. Landshypotek Banks derivatmotparter måste ställa säkerheter när deras korta rating är sämre än A-1. Ekonomi- och finanschefen har det övergripande ansvaret för hanteringen av motpartsrisk.

Räntebindningstider för räntebärande tillgångar och skulder 2015

TSEK	< 3 månader	3-12 månader	1-3 år	3-5 år	> 5 år	Summa
Tillgångar						
Utlåning till kreditinstitut	396 742					396 742
Utlåning till allmänheten	37 530 509	8 840 954	12 898 375	4 249 251	1 013 913	64 533 001
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	5 555 000	4 900 000	1 800 000	700 000		12 955 000
Derivat	26 635 728	7 144 316	8 911 368	6 709 316	5 950 031	55 350 759
Summa tillgångar	70 117 979	20 885 270	23 609 743	11 658 567	6 963 944	133 235 502
Skulder						
Skulder till kreditinstitut	393 227					393 227
In- och upplåning från allmänheten	10 273 718					10 273 718
Emitterade värdepapper	27 018 000	8 044 316	12 746 368	7 559 316	6 050 031	61 418 031
Derivat	32 530 153	11 800 000	9 035 000	1 669 000	710 000	55 744 153
Efterställda skulder	430 000		70 000			500 000
Summa skulder	70 645 098	19 844 316	21 851 368	9 228 316	6 760 031	128 329 129
Netto	-572 880	1 040 954	1 758 375	2 430 251	203 913	4 906 372
Räntekänslighet netto	13 192	-6 410	-30 711	-85 400	-2 131	-111 460
Kumulativ räntekänslighet	13 192	6 782	-23 929	-109 329	-111 460	

Tabellen ovan inkluderar samtliga nominella belopp (absolutvärden) upptagna under de tidsfickor då ränteomsättning sker.

Detta skiljer sig från löptidsanalysen som inkluderar alla kontrakterade flöden, dvs nominella belopp plus avtalade räntebetalningar.

Marknadsrisk

Marknadsrisk definieras som:

Risken, exklusive fallissemangsrisk, att värdet på tillgångar, skulder och/eller finansiella kontrakt påverkas negativt genom förändringar i allmänna ekonomiska betingelser eller händelser som påverkar en stor del av marknaden, samt av händelser som endast är företags-specifika.

Den marknadsrisk som Landshypotek Bank exponeras för är ränterisk, valutarisk, kreditspreadrisk, basisspreadrisk och kreditvärdighetsjusteringsrisk.

Ränterisk

Ränterisk uppstår när räntebindingstider för tillgångar och skulder inte sammanfaller och mäts bland annat som den marknadsvärdesförändring som inträffar om räntekurvan parallellförflyttas. Som verktyg för att hantera ränterisken använder banken ränteswappar. Per årsskiftet uppgick den totala ränterisken vid en parallellförflyttning av räntekurvan med en procentenhet, till –111 MSEK.

Valutarisk

Landshypotek Bank har delar av sin finansiering i annan valuta än SEK. I de fall finansiering sker i annan valuta än SEK hanteras valutarisken genom att utflöden i utländsk valuta säkras genom swapavtal (SEK mot utländsk valuta) som faller ut på utbetalningsdagen. Här kan marginella differenser uppstå. All valutarisk har per 31 december 2015 hanterats med derivat. För ytterligare information se not 37.

Basisspreadrisk och kreditspreadrisk

Basisspreadrisk uppstår i Landshypotek Bank då valutarisken, som uppstår vid upplåning i utländsk valuta, reduceras genom att betalningar i utländsk valuta byts mot betalningar i svensk valuta genom så kallade valuta-ränteswappar. Basisspreadar har varit volatila under senare år och kan bidra till relativt stora resultatslag. Om Landshypotek Bank inte avslutar swapavtalen kommer dock nettot av resultatpåverkan vid swappens förfall att vara noll. På grund av ökad volatilitet i basisspreadarna

Löptidsanalys avseende finansiella tillgångar och skulder 2015

TSEK	< 3 månader	3-12 månader	1-3 år	3-5 år	> 5 år	Summa
Finansiella tillgångar						
Utlåning till kreditinstitut	396 742					396 742
Utlåning till allmänheten	37 813 347	9 162 408	13 309 868	4 394 415	1 071 702	65 751 739
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	219 170	6 691 247	3 876 500	2 641 000		13 427 917
Derivat	113 545	3 062 295	3 239 033	2 156 189	4 908 880	13 479 942
Summa	38 542 804	18 915 950	20 425 401	9 191 603	5 980 583	93 056 341
Finansiella skulder						
Skulder till kreditinstitut	393 227					393 227
In- och utlåning från allmänheten	10 273 718					10 273 718
Beviljade kreditlöften	643 919					643 919
Emitterade värdepapper	5 215 689	14 120 599	23 601 066	15 062 998	7 895 380	65 895 732
Derivat	86 572	2 671 732	2 430 931	2 002 375	3 546 602	10 738 212
Efterställda skulder	3 740	4 074	504 074			511 888
Summa	16 616 866	16 796 405	26 536 071	17 065 372	11 441 982	88 456 696
Kontrakterade kassaflöden	21 925 938	2 119 545	-6 110 670	-7 873 769	-5 461 399	4 599 644

Tabellen ovan inkluderar samtliga kontrakterade kassaflöden. Beloppen är odiskonterade och är upptagna under den tidsficka då Landshypotek har rätt att åkalla betalning eller skyldighet eller rätt att återbetala. Framtida rörliga räntor är medräknade vad gäller derivat och finansiella skulder men ej vad gäller utlåning till allmänheten, vilket speglar vad som händer om verksamheten upphört per 31 december 2015. Framtida räntor är beräknade utifrån forwardräntor med påslag för eventuella kreditspreadar.

har Landshypotek Bank valt att inte ta upp någon ny finansiering i utländsk valuta sedan 2011. Kreditspread-risk uppstår från rörelser i kreditspreadar i Landshypotek Banks likviditetsportfölj och dessa påverkar också resultatet.

Kreditvärdighetsjusteringsrisk

Denna risk uppstår när motparten i bankens derivatavtal får försämrade kreditvärdighet, vilket reducerar värdet på derivatet. Att bankens motparter måste ställa säkerheter och byta ut sig själva vid en viss rating, reducerar denna risk, som sedan 2014 kapitaltäckts som en pelare 1-risk (se not 33).

Likviditetsrisk

Likviditetsrisk för Landshypotek Bank är:

Risken att inte kunna infria sina betalningsförpliktelser utan att kostnaden för att erhålla betalningsmedel stiger avsevärt.

Landshypotek Bank är i stor utsträckning beroende av marknadsfinansiering och oförmåga att infria betalningsförpliktelser kopplade till marknadsfinansieringen kan få omedelbara och allvarliga följder för Landshypotek Bank. Riskkapiten för likviditetsrisker är därför låg med konservativa limiter.

För att säkerställa att en god betalningsberedskap upprätthålls har styrelsen bland annat beslutat att det ska finnas likvida medel tillgängliga som motsvarar de prognostiserade, ackumulerade nettokassautflödena under de närmaste 180 dagarna samt utflöde av inlåning under stress, utan möjlighet till refinansiering. Ingen av likviditetslimiterna har överskridits under 2015. Likviditetsportföljen per 31 december 2015 var 1,6 gånger större än refinansieringsbehovet under de närmaste sex månaderna.

Innehav i Landshypotek Banks likviditetsportfölj kan användas som säkerhet för lån i Riksbanken. Riksbanken är i detta fall en så kallad "lender of last resort". Likviditetsreserven består av värdepapper utgivna av nordiska emittenter med hög kreditvärdighet. Framförallt består likviditetsportföljen av säkerställda obligationer men till viss del också av obligationer emitterade av svenska kommuner och landsting samt Kommuninvest. Likviditetsreserven ger Landshypotek Bank möjlighet att överbrygga tillfälliga likviditetspåfrestningar men ger även möjlighet att vid allvarliga likviditetskriser ha tid för att anskaffa erforderliga medel genom att under

ordnande former sälja tillgångar eller minska finansieringsbehovet. Landshypotek Bank har även limiterat storleken på likviditetsreserven, utifrån att den ska täcka nettoutflöden under en stressad 30-dagarsperiod enligt externa regelverk. Vad gäller kontrakterade flöden används dock en 33-dagarsperiod. Bankens LCR enligt EU-förordning 575/2013 och Delegerad akt 2015/61 uppgick per 31 december 2015 till 374 procent för Landshypotek Bank konsoliderad situation och 370 procent för Landshypotek Bank AB. 53 procent av bankens likviditetsreserv låg vid samma datum i poolen för säkerställda obligationer.

Landshypotek Bank erbjuder inlåning i syfte att diversifiera sin finansiering och på så sätt reducera likviditetsrisken. I början av 2014 lanserade Landshypotek Bank en internetbank där inlåningskonton kan öppnas digitalt och från vilken kunder kan flytta inlåningsmedel mellan konton inom och utanför banken. Sedan dess har bankens inlåning vuxit kraftigt och uppgick vid årsskiftet till 10,3 miljarder SEK. Landshypotek Bank genomför regelbundet stresstester av likviditetsrisken. Dessa inkluderar bland annat värdeminskning i likviditetsportföljen, reducerade amorteringar och ränteintäkter, avsaknad av ny upplåning samt uttag av inlåning. Resultaten av stresstesterna visar att Landshypotek Bank har en god betalningsberedskap.

Operativ risk

Operativ risk är enligt Landshypotek Banks definition:

Risken för förluster till följd av icke ändamålsenliga eller fallerade processer, mänskliga fel, bristfälliga system, externa händelser inbegripet legala risker.

Uppföljning av operativa risker i Landshypotek Bank görs delvis genom incidentrapportering. De inrapporterade incidenterna rapporteras till Landshypotek Banks bankledning och styrelse och uppföljning sker kring om handlingsplaner implementeras för att reducera risken för upprepade incidenter.

I syfte att identifiera och reducera väsentliga operativa risker genomförs också en riskkartläggning i banken på årlig basis. Varje identifierad operativ risk bedöms utifrån sannolikhet och konsekvens. Landshypotek Bank har en utvecklad process för "New Product Approval" (NPAP). Detta för att i större utsträckning säkerställa att implikationer av Landshypotek Banks nya produkter och tjänster är omhändertagna i alla berörda delar av banken före implementering av det nya sker. En viktig komponent i denna process är att representera från

alla interna funktioner på Landshypotek Bank deltar i godkännandeprocessen.

Intern kapital- och likviditetsutvärdering

För att bedöma kapitalbehovet har Landshypotek Bank utvecklat en metod för intern kapital- och likviditetsutvärdering. Kapitalutvärderingen utmynnar i en detaljerad redogörelse av Landshypotek Banks riskprofil och en bedömning av kapitalbehovet inom de närmaste åren. Den interna kapital- och likviditetsutvärderingen innefattar alla för banken signifikanta risker. Förutom de kreditrisker, marknadsrisker och operativa risker, vilka ska kapitaltäckas i enlighet med detaljerade Pelare 1-regler inom ramen för Basel 3-reglerna, beaktar Landshypotek Bank också så kallade Pelare 2-risker, i form av ränterisk, valutarisk, basisspreadrisk, kreditspreadrisk, strategisk risk, ratingrisk och koncentrationsrisk, inom ramen för den samlade kapitalbedömningen. Stresstester genomförs också, bl.a. i syfte att beräkna en kapitalplaneringsbuffert.

I kapitalbedömningen för år 2015 var det myndighetskravet (övergångsregeln relaterad till Basel 1-kravet) inklusive kapitalplaneringsbuffert som bidrog till det största kapitalbehovet, 4,6 miljarder SEK, för Landshypotek Bank konsoliderad situation. Kapitalutvärderingen för 2016 har ännu inte utförts.

Kapitalsituation

Total kapitalrelation³ enligt Basel 3-reglerna, uppgick vid årsskiftet till 26,08 procent för Landshypotek Bank konsoliderad situation. Kapitalbasen uppgår till 4 934 MSEK och kapitalbaskravet till 1 514 MSEK. Förändringar i regleringar samt jord- och skogsbrukets pågående strukturomvandling förväntas leda till förändrat kapitalkrav enligt Basel 3. Utöver Pelare 1-kapitalkravet på 8 procent är kravet på kapitalkonserveringsbuffert 2,5 procent av riskexponeringsbeloppet och sedan 13 september 2015 är kravet på kontracyklisk buffert 1,0 procent av riskexponeringsbeloppet⁴. Kapitalkonserveringsbufferten och den kontracykliska bufferten ska täckas med kärnprimärkapital. Det kärnprimärkapital banken har över för att täcka buffertkravet motsvarar 17,4 procent av riskexponeringsbeloppet per 31 december 2015. Om ett institut inte har tillräckligt med kapital

för att täcka buffertkraven ska det skicka en plan till Finansinspektionen som visar hur det inom rimlig tid ska uppnå buffertkraven. Institutet riskerar dessutom att få restriktioner i form av förbud mot bland annat utdelningar och utbetalning av vissa rörliga ersättningar⁵. Buffertkraven skiljer sig dock från övriga kapitalkrav, då det finns viss möjlighet till att temporärt inte uppfylla dem. Buffertkravet ingår därför inte i kapitalkravet redovisat enligt Basel 3-reglerna (tabeller sid 32)

Vid beräkning av kapitalkravet enligt Basel 3-reglerna för kreditrisk tillämpar Landshypotek Bank intern riskklassificering (IRK) för hushållsexponeringar, vilka utgör majoriteten av bankens kreditriskexponeringar. För övriga kreditriskexponeringar används schablonmetoden. Landshypotek Bank tillämpar basmetoden för att mäta kapitalkrav för operativ risk och schablonmetoden för att beräkna kapitalkrav för kreditvärdighetsjusteringsrisk, men har inget Pelare 1-kapitalkrav för marknadsrisk.

Total kapitalrelation enligt övergångsregler relaterade till Basel 1-kravet uppgår till 9,7 procent. Kapitalbasen uppgår till 5 133 MSEK och kapitalbaskravet till 4 220 MSEK.

Ytterligare information om kapitaltäckning återges i not 33.

Avkastning på eget kapital

Enligt ägardirektivet är målet att banken ska generera ett resultat efter skatt i relation till eget kapital, motsvarande en tvåårig swapränta +5 procentenheter. För 2015 var avkastningsmålet 5,3 procent enligt detta mått. Den faktiska avkastningen under 2015 var 4,9 procent.

³ Motsvarar det tidigare använda begreppet "Kapitaltäckningsgrad".

⁴ Den kontracykliska bufferten kommer, enligt plan, att höjas till 1,5 procent 27 juni 2016 och eventuellt till 2,0 procent 19 mars 2017.

⁵ Givet att institutet inte heller uppfyller kravet på förfogandebehold.

Noter

Not 1 Redovisningsprinciper

Landshypotek Ekonomisk Förening

Grunden för upprättande av redovisningen Koncernredovisningen har upprättats i enlighet med *International Financial Reporting Standards* (IFRS) samt tolkningar av dessa utgivna av International Financial Reporting Interpretations Committee (IFRIC), såsom de antagits av EU. Därutöver tillämpas Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag (FFFS 2008:25, inklusive ändringsföreskrifter), lag om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag (ÅRKL) samt rekommendation RFR 1 Kompletterande redovisningsregler för koncerner från Rådet för finansiell rapportering.

Moderföreningen, Landshypotek Ekonomisk Förening, tillämpar lagbegränsad IFRS, vilket innebär att årsredovisningen för den juridiska personen ska tillämpa samtliga av EU antagna IFRS och uttalanden, så långt detta är möjligt inom ramen för årsredovisningslagen, tryggandelagen och med hänsyn till sambandet mellan redovisning och beskattning. De undantag och tillägg från IFRS som ska göras framgår av Rådet för finansiell rapporteringens rekommendation RFR 2 Redovisning för juridiska personer samt lagen om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag (ÅRKL) och Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag (FFFS 2008:25). Skillnader i redovisningsprinciper mellan koncernen och moderbolaget framgår under respektive rubrik nedan.

Definitioner och jämförelsetal

Koncernen omfattar Landshypotek Ekonomisk Förening och dotterföretaget Landshypotek Bank AB. Med "Landshypotek" avses i årsredovisningens löpande text koncernen enligt ovanstående definition. För enskilda koncernföretag används respektive fullständiga företagsnamn. Moderföreningens funktionella valuta och koncernens rapporteringsvaluta är svenska kronor. Samtliga belopp redovisas, om inte annat anges, i tusentals kronor. Jämförelsetal avseende föregående år anges i löpande text inom parentes.

Standarder, ändringar och tolkningar som trätt i kraft under året

IFRS 10 *Koncernredovisning*, IFRS 11 *Samarbetsarrangemang*, IFRS 12 *Upplýsingar om andelar i andra företag* samt förändringar i IAS 27 *Separata finansiella rapporter* och IAS 28 *Innehav i intresseföretag* har alla antagits av EU och ska tillämpas från 1 januari 2014. Då koncernen endast omfattar helägda dotterföretag över vilka moderföretaget har ett bestämmande inflytande innebär det nya regelverket inte några förändringar i rapporteringen.

IFRIC 21 *Levies* är en tolkning relaterad till IAS 37 *Avsättningar, eventualefterpliktelser och eventuelltillgångar*, men omfattar

även skulder för vilka tidpunkter och belopp för betalning är säkra. En "levy" definieras som en avgift som påförs företaget av statligt organ genom lagar och regler. Tolkningen anger att skulden ska redovisas när företaget har ett åtagande att erlagga avgiften till följd av en inträffad händelse, men behandlar inte om debetbokningen ska redovisas som en tillgång eller en kostnad. IFRIC 21 har inte fått någon påverkan på Landshypoteks rapportering.

Nya standarder, ändringar, tolkningar samt årliga förbättringsprojekt som ännu inte trätt i kraft och som inte tillämpas i förtid av koncernen.

- IFRS 9 *Finansiella instrument* kommer att ersätta IAS 39 *Finansiella instrument*

Det kommer att finnas 3 värderingskategorier för finansiella tillgångar; upplupet anskaffningsvärde, verkligt värde över övrigt totalresultat och verkligt värde över resultaträkningen. Hur ett instrument ska klassificeras beror på affärsmodell och instrumentets karaktäristika. Ny modell för beräkning av kreditförlustreserv införs och beräkning sker utifrån förväntade kreditförluster. För finansiella skulder ändras klassificering och värdering för skulder som redovisas till verkligt värde över resultaträkningen baserat på verkligt värde alternativet. Förändringar i egen kreditrisk ska då gå över övrigt totalresultat. Kraven för säkringsredovisning ändras genom att 80-125-kriteriet ersätts av krav på ekonomisk relation mellan säkringsinstrument och underliggande instrument och att säkringskvoten ska vara samma sak som används i riskhanteringen. Standarden ska tillämpas från 1 januari 2018. Koncernen har ännu inte utvärderat effekterna av införandet av standarden.

- IFRS 7 *Försäkringsavtal*

Det är ännu för tidigt att kunna förutse hur detta kommer att påverka Landshypotek Banks rapportering. Preliminärt kommer ändringarna att tillämpas från 2017. Ändringarna har ännu inte antagits av EU.

- IFRS 15 *Intäktsredovisning*

IFRS 15 ersätter samtliga tidigare utgivna standarder och tolkningar som avser intäktsredovisning (bland annat IAS 11 *Entreprenadavtal* och IAS 18 *Intäkter*) och träder i kraft 1 januari 2018. Standarden beskriver hur ett kontrakt och dess olika beståndsdelar identifieras, priset fastställs och fördelas på de olika åtagandena samt att intäkten redovisas när respektive åtagande mot kunden är uppfyllt. Koncernen har ännu inte utvärderat hur IFRS 15 kommer att påverka den finansiella rapporteringen.

Övriga nya standarder, ändringar, tolkningar samt årliga förbättringsprojekt som ännu inte har trätt i kraft bedöms inte ge någon väsentlig påverkan på koncernens finansiella rapporter.

Koncernredovisning

Koncernredovisningen omfattar moderföreningen och dotterföretag. Samtliga dotterföretag ägs till 100 procent av Landshypotek Ekonomisk Förening. Dotterföretag konsolideras enligt förvärvsmetoden. Samtliga företag i koncernen är svenska aktiebolag med svenska kronor som redovisningsvaluta. Landshypotek Ekonomisk Förening har inga intresseföretag, samarbetsarrangemang eller icke konsoliderade strukturerade företag. Dotterföretag är alla företag där moderföreningen utövar ett bestämmande inflytande. Bestämmande inflytande innebär att moderföreningen exponeras för, eller har rätt till, avkastning från dotterföretaget och kan påverka avkastningen genom sitt inflytande över detta. Dotterföretag inkluderas i koncernredovisningen från och med den dag då det bestämmande inflytandet överförs till koncernen. De exkluderas ur koncernredovisningen från och med den dag det bestämmande inflytandet upphör.

Förvärvsmetoden används för redovisning av koncernens förvärv av dotterföretag. Anskaffningsvärdet utgörs av det verkliga värdet på samtliga tillgångar, skulder och emitterade eget kapital instrument som lämnats som vederlag för nettotillgångarna i dotterföretaget. Eventuella överskott till följd av att anskaffningsvärdet överstiger förvärvsbalansens identifierbara nettotillgångar redovisas som goodwill. Transaktionskostnader redovisas direkt i resultaträkningen.

Rörelsesegment

Ett rörelsesegment är en del av ett företag som bedriver affärsverksamhet från vilken den kan få intäkter och ådra sig kostnader, vars rörelseresultat regelbundet granskas av företagets högste verkställande beslutsfattare som underlag för beslut om fördelning av resurser och bedömning av dess resultat och om vilken det finns fristående finansiell information.

Landshypotek tillhandahåller utlåning i Sverige mot säkerhet i fast egendom. Inlåning är en del i Landshypoteks finansiering. Vid uppföljning och rapportering till företagets högste verkställande beslutsfattare ses verksamheten som ett rörelsesegment.

Tilläggsinformation enligt IFRS 8 p. 32-34 lämnas inte i årsredovisningen då inlåningen inte genererar några intäkter, verksamheten bedrivs inom ett geografiskt område och det finns ingen kund inom Landshypotek som står för 10 procent eller mer av företagets intäkter.

Värderingar av fordringar och skulder i utländsk valuta

Transaktioner i utländsk valuta omräknas till den funktionella valutan med den valutakurs som föreligger på transaktionsdagen. Monetära tillgångar och skulder i utländsk valuta räknas om till den funktionella valutan med den valutakurs som föreligger på balansdagen. Valutakursdifferenser som uppstår på grund av omräkning av balansposter i utländsk valuta redovisas i resultaträkningen som valutakursvinster eller valutakursförluster.

Klassificering och värdering för finansiella tillgångar

Finansiella tillgångar delas vid värdering in i följande kategorier:

- 1 Lånefordringar och kundfordringar
- 2 Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet
- 3 Finansiella tillgångar som kan säljas

Utlåning till kreditinstitut och utlåning till allmänheten klassificeras som "Lånefordringar och kundfordringar". Det innebär att dessa poster redovisas till upplupet anskaffningsvärde.

Obligationer och andra räntebärande värdepapper klassificeras som antingen "Finansiella tillgångar som kan säljas" eller som "Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet". Klassificeringen bestäms för varje specifik transaktion. Oavsett klassificering värderas dessa tillgångar till verkligt värde i balansräkningen.

För de innehav som klassificerats som "Finansiella tillgångar som kan säljas" gäller: De redovisas första gången till verkligt värde plus transaktionskostnader. De vinster och förluster som uppstår till följd av värdeförändringar redovisas efter skatt via övrigt totalresultat och blir en del i verkligt värdereserven i eget kapital till dess att den finansiella tillgången säljs eller skrivs ned. När det finns objektiva indikationer på att en finansiell tillgångs återvinningsvärde understiger det bokförda värdet görs en nedskrivningsprövning. Nedskrivningsbehovet beräknas som skillnaden mellan anskaffningsvärde och aktuellt verkligt värde med avdrag för eventuella tidigare nedskrivningar som redovisats i resultaträkningen. Vid försäljning eller nedskrivning redovisas den ackumulerade vinsten eller förlusten, som tidigare redovisats i eget kapital, i resultaträkning.

För de obligationer och andra räntebärande värdepapper som klassificerats som "Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet" gäller: De redovisas första gången till verkligt värde medan transaktionskostnaderna redovisas i resultaträkningen. De vinster och förluster som uppstår till följd av värdeförändringar redovisas i resultaträkningen under raden "Nettoresultat av finansiella transaktioner". Oavsett klassificering redovisas ränteintäkter i resultaträkningen med tillämpning av effektivräntemetoden.

Derivatinstrument med ett positivt marknadsvärde klassificeras som "Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet". De vinster och förluster som uppstår till följd av realiserade värdeförändringar redovisas löpande i resultaträkningen under posten "Nettoresultat av finansiella transaktioner". Vid försäljningen eller nedskrivning redovisas den realiserade ackumulerade vinsten eller förlusten på raden "Nettoresultat av finansiella transaktioner". Upplupna och realiserade räntor i derivatinstrument redovisas netto som räntekostnad.

Finansiella tillgångar tas bort från balansräkningen när rätten att erhålla kassaflöden från instrumentet har löpt ut eller överförs och koncernen har överfört i stort sett alla risker och förmåner som är förknippade med äganderätten.

Klassificering och värdering av finansiella skulder

Finansiella skulder delas vid värdering in i två kategorier:

- 1 Övriga finansiella skulder
- 2 Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultatet

Skulder till kreditinstitut, upplåning från allmänheten, emitterade värdepapper och efterställda skulder klassificeras som "Övriga finansiella skulder". Övriga finansiella skulder redovisas till upplupet anskaffningsvärde genom användande av effektivräntemetoden. Transaktionskostnader som är direkt hänförliga till en specifik skuld läggs till anskaffningsvärdet och beaktas vid beräkning av upplupet anskaffningsvärde. Redovisning av finansiella skulder som säkringsredovisas behandlas under avsnittet Säkringsredovisning.

Derivatinstrument med ett negativt marknadsvärde klassificeras som "Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultatet". De vinster och förluster som uppstår till följd av orealiserade värdeförändringar redovisas löpande i resultaträkningen under posten "Nettoresultat av finansiella transaktioner". Vid försäljningen eller nedskrivning redovisas den realiserade ackumulerade vinsten eller förlusten på raden "Nettoresultat av finansiella transaktioner". Upplupna och realiserade räntor i derivatinstrument redovisas netto som räntekostnad.

Finansiella skulder tas bort från balansräkningen när skyldigheten att betala kassaflöden från instrumentet har löpt ut eller överförs och koncernen har överfört i stort sett alla risker och förpliktelser som är förknippade med skulden.

Affärs- eller likviddagsredovisning

Finansiella tillgångar och skulder hänförliga till utlåning och inlåning redovisas på likviddagen. Affärstransaktioner på penning-, obligations- och aktiemarknaderna redovisas på affärsdagen när de väsentliga rättigheterna och riskerna övergår mellan parterna.

Immateriella tillgångar

En immateriell tillgång är en identifierbar, icke-monetär tillgång utan fysisk form. En tillgång är en resurs som förväntas ge framtida ekonomiska fördelar och över vilken företaget har kontroll. För immateriella tillgångar aktiveras de utgifter som nedläggs från den tidpunkt det är sannolikt att ekonomiska fördelar kommer att uppstå, och som kan beräknas på ett tillförlitligt sätt. Avskrivningstiden baseras på tillgångens nyttjandeperiod och påbörjas när tillgången tas i drift. Avskrivningstiden på immateriella tillgångar är 3 till 7 år. Prövning av nedskrivningsbehov sker när det finns indikation på att tillgången kan ha minskat i värde.

Materiella tillgångar

Materiella tillgångar består framförallt av fastigheter. Fastigheterna värderas till anskaffningsvärde med avdrag för ackumulerade avskrivningar. Varje del av en materiell anläggningstillgång med ett anskaffningsvärde som är betydande i förhållande till tillgångens sammanlagda anskaffningsvärde

skrivs av separat. Den avskrivningsmetod som används återspeglar hur tillgångens framtida ekonomiska fördelar väntas bli förbrukade. Landshypotek har åsatt separata avskrivningsplaner för varje betydande komponent. Avskrivningstiden för komponenterna i fastigheten varierar mellan 20 och 150 år.

Avsättningar

Avsättningar består av resultatförda förväntade negativa utflöden av resurser från koncernen. Avsättningar redovisas, när koncernen har en legal eller informell förpliktelse, till följd av inträffande händelser när det är sannolikt att det kommer att krävas ett utflöde av resurser för att reglera åtagandet. Landshypotek har gjort avsättningar för framtida pensionsförpliktelser och uppskjuten skatt. Se vidare under avsnittet Pensionskostnader.

Ränteintäkter och räntekostnader

Ränteintäkter och räntekostnader på finansiella tillgångar och skulder redovisas i resultaträkningen enligt effektivräntemetoden under rubriken "Ränteintäkter och räntekostnader". Landshypotek upphör att intäktsföra räntor när det inte längre är sannolikt att betalning kommer att erhållas. Värdeförändringar på finansiella tillgångar och skulder som värderas till verkligt värde via resultatet redovisas under rubriken "Nettoresultat av finansiella transaktioner". Detta gäller också förändringar i verkligt värde på finansiella tillgångar och skulder som ingår i säkringsredovisning.

Säkringsredovisning

Säkringsredovisning sker genom av olika typer av säkringsförhållanden beroende på syftet med säkringen.

Säkring av verkligt värde: Koncernen tillämpar säkringsredovisning i delar av sin exponering för ränterisk i fastförräntade finansiella skulder. Säkringens syfte är att motverka förändringar i verkligt värde på grund av ränteförändringar i marknaden. För detta ändamål används ränteswappar och valutaränteswappar. Förändringar i verkligt värde på ett derivat som formellt identifierats som säkringsinstrument, och som uppfyller villkoren för säkringsredovisning, redovisas i resultaträkningen under rubriken "Nettoresultat av finansiella transaktioner". Även förändringar i verkligt värde, hänförliga till den säkrade risken, på den säkrade skulden redovisas under denna rubrik.

Kassaflödessäkringar: Koncernen säkrar delar av sin exponering för ränterisk i finansiella skulder med rörlig ränta. Säkringens syfte är att motverka förändringar i framtida kassaflöden på grund av ränteförändringar i marknaden. För detta ändamål används ränteswappar och valutaränteswappar. Den effektiva delen av förändringar i verkligt värde på ett derivatinstrument som identifieras som säkringsinstrument och som uppfyller villkoren för säkringsredovisning, redovisas via övrigt totalresultat i eget kapital. När den säkrade transaktionen inträffar återförs den ackumulerade reserven i eget kapital till resultaträkningen. Den vinst eller förlust som hänför sig till den ineffektiva delen redovisas omedelbart i resultaträkningen under rubriken "Nettoresultat av finansiella transaktioner".

Kassaflödena förväntas infalla löpande under den säkrade postens löptid.

Portföljsäkring av verkligt värde i utlåningsportföljen: Koncernen tillämpar säkringsredovisning i delar av sin exponering för renterisk i fastförräntad utlåning. Säkringens syfte är att motverka förändringar i verkligt värde på grund av ränteförändringar i marknaden. För detta ändamål grupperas lån med likartad risk-exponering och identifieras som en portfölj, vilken säkras med ränteswappar. Förändringar i verkligt värde på ett derivat som formellt identifierats som säkringsinstrument, och som uppfyller villkoren för säkringsredovisning, redovisas i resultaträkningen under rubriken "Nettoresultat av finansiella transaktioner". Värdeförändringar hänförliga till den säkrade risken på den säkrade utlåningsportföljen redovisas i resultaträkningen under rubriken "Nettoresultat av finansiella transaktioner" och i balansräkningen på en separat i anslutning till Utlåning till allmänheten.

Säkringsredovisningens upphörande: Landshypotek avslutar säkringsredovisningen när säkrat föremål och säkringsinstrument avyttras eller förfaller samt när kriterierna för säkringsredovisning inte längre uppfylls.

- De vinster och förluster som för kassaflödessäkringar redovisats via övrigt totalresultat förs till resultaträkningen i samband med avyttring av underliggande instrument och redovisas där under rubriken "Nettoresultat av finansiella transaktioner".
- Om en säkring av verkligt värde inte längre anses vara effektiv omklassificeras säkringsinstrumentet till ett handelsderivat. Den ackumulerade förändringen i verkligt värde på den säkrade posten vid den tidpunkt då säkringsförhållandet avslutas, periodiseras via räntenettet över den säkrade postens återstående löptid.

Provisionsintäkter och provisionskostnader

Provisionsintäkter är hänförliga till vår utlåning och till vår upplåning. Intäkter hänförliga till utlåningen intäktsredovisas vid avisering och intäkter hänförliga till upplåningen redovisas på affärsdagen. Provisionskostnader är framförallt hänförliga till stabilitetsavgift och avgift för insättningsgaranti och periodiseras löpande under året.

Nettoresultat av finansiella transaktioner

Under rubriken "Nettoresultat av finansiella transaktioner" redovisas realiserade vinster och förluster hänförliga till köp och försäljning av obligationer och derivatinstrument i likviditetsportföljen samt återköp av egna obligationer. Dessutom redovisas här realiserade vinster och förluster hänförliga till marknadsvärdeförändringar på derivatinstrument, innehav i finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet samt förändringar i verkligt värde hänförliga till den säkrade risken på den säkrade tillgången eller skulden i en säkring av verkligt värde. I förekommande fall redovisas även nedskrivningar hänförliga till finansiella tillgångar som kan säljas under denna rubrik.

Övriga intäkter

Under övriga intäkter redovisas bland annat intäkter från sålda tjänster samt externa hyresintäkter avseende egna fastigheter. Även resultat från försäljning av rörelsefastighet redovisas här.

Personalkostnader

Till personalkostnader räknas samtliga direkta personalkostnader inklusive olika former av sociala kostnader och lönebikostnader.

Pensionskostnader

Landshypoteks pensionsåtagande i BTP-planen är en förmånsbestämd plan. Landshypotek har fonderat sin förpliktelse via SPK som förvaltar tillgångarna och administrerar pensionsutbetalningar för Landshypoteks räkning.

I dotterbolaget Landshypotek Bank redovisas betalda premier avseende pensionsutfästelser som tryggas i pensionsstiftelse som en rörelsekostnad. Beräkningen sker enligt Tryggandelagen.

I koncernen redovisas i huvudsak nedanstående tre poster:

- Kostnader avseende tjänstgöring, dvs intjänad pensionsrätt för innevarande och tidigare perioder samt vinster och förluster från regleringar
- Nettoränteintäkt (-kostnad) beräknas på nettot av den förmånsbestämda pensionsförpliktelsen minus förvaltnings-tillgångarna genom användande av den marknadsmässiga avkastningen på förstklassiga företagsobligationer
- I övrigt totalresultat redovisas aktuariella vinster och förluster när de uppstår tillsammans med avkastning på förvaltningstillgångar och förändringar i effekten av tillgångstaket exklusive belopp som ingår i nettoräntan.

Den skuld som redovisas i balansräkningen avseende förmånsbestämda pensionsplaner är nuvärdet av den förmånsbestämda förpliktelsen på balansdagen minus verkligt värde på förvaltningstillgångarna. Nuvärdeberäkningen baseras på räntan på en förstklassig företagsobligation. Den förmånsbestämda pensionsförpliktelsen beräknas årligen av oberoende aktuarie med tillämpning av den så kallade "projected unit credit method". För vidare information om pensioner se not 7 och not 29.

Övriga kostnader

Posten övriga kostnader innehåller bland annat driftskostnader för egna fastigheter och marknadsföringskostnader.

Kreditförluster

Som förfallen fordran redovisas, utan beaktande av möjligheten att återvinna fordran genom att realisera säkerheter, fordringar där någon del är förfallen till betalning mer än 5 dagar. Som osäker fordran redovisas efter individuell prövning lånefordran där betalningarna sannolikt inte kommer att fullföljas enligt kontraktsvillkoren och där säkerhetens värde befaras vara otillräcklig för att med betryggande marginal

täcka fordrans värde. En fordran redovisas som osäker till sitt fulla belopp även om delar av fordran täcks av säkerheter. Vid beräkning av återvinningsvärdet diskonteras framtida bedömda kassaflöden med hjälp av den ursprungliga effektivräntan. Skillnaden mellan lånefordran och nuvärdet av bedömda återvinningar redovisas som sannolik kreditförlust.

Omstrukturering av lånefordringar

Överenskommelse om eftergifter som innebär omstrukturering av lånefordran görs endast undantagsvis, då all utlåning sker mot säkerheter vars värde realiserar i händelse av fallissemang. Omstrukturerade lånefordringar kommenteras i förekommande fall i förvaltningsberättelsen.

Skattekostnader

Redovisade skattekostnader innefattar skatt avseende aktuellt år, justeringar avseende tidigare års aktuella skatt samt förändringar i uppskjuten skatt. Uppskjuten skatt är den skatt som hänförs till alla temporära skillnader som uppkommer mellan redovisade och skattemässiga värden på tillgångar och skulder.

Koncernbidrag

Koncernbidrag redovisas enligt RFR 2.

Avkastningsbetingade koncernbidrag som lämnas från Landshypotek Bank AB till moderföreningen Landshypotek Ekonomisk Förening, redovisas direkt mot eget kapital i Landshypotek Bank AB. I Landshypotek Ekonomisk Förening redovisas erhållet koncernbidrag som en finansiell intäkt. Koncernbidrag som lämnas för att minska koncernens skatt redovisas direkt mot eget kapital i respektive bolag.

Utdelning

Tidigare redovisades utdelning som en avdragspost i resultaträkningen under intjänandeåret. Utdelning avseende intjänandeåret redovisas i vinstdispositionen. I samband med beslut om utbetalning redovisas utdelningen mot balanserade medel i eget kapital.

Uppskattningar och väsentliga bedömningar

Tillämpningen av koncernens redovisningsprinciper innebär i vissa fall att redovisade belopp baseras på uppskattningar och antaganden om framtiden. De uppskattningar och antaganden som görs baseras alltid på företagsledningens bästa och mest rättvisande bedömningar om framtiden och är kontinuerligt föremål för granskning och validering. Trots detta är det möjligt att framtida utfall i viss mån kan komma att skilja sig från ursprungliga antaganden.

Beräkningen av koncernens kostnader och förpliktelser för förmånsbestämda pensioner bygger på ett flertal aktuariella, demografiska och finansiella antaganden som har betydande inverkan på redovisade belopp. En förteckning över de mest väsentliga antaganden som använts vid beräkningen av årets avsättning finns i not 29. Värdet på koncernens lånefordringar prövas löpande och individuellt. Vid behov skrivs fordran ned till bedömt återvinningsvärde. För att kunna uppskatta återvinningsvärdet görs ett antal bedömningar om bland annat motpartens finansiella återbetalningsförmåga och realisationsvärdet på säkerheter. Det slutliga utfallet kan komma att avvika från ursprungliga reserveringar för kreditförluster.

Landshypoteks insatskapital är principiellt skuldinstrument enligt IAS 32, men baserat på styrelsens rätt att förhindra utbetalning av medlemsinsatser klassificeras hela insatsen som eget kapital enligt IFRIC 2. Baserat på detta har Landshypotek Ekonomisk Förening valt att redovisa hela insatskapitalet som eget kapital.

Not 2 Räntenetto

TSEK	Koncernen		Moderföreningen	
	2015	2014	2015	2014
Ränteintäkter				
Ränteintäkter på utlåning till kreditinstitut	-707	6 839	-	28
Ränteintäkter på utlåning till koncernföretag			-	163
Ränteintäkter på utlåning till allmänheten	1 413 907	1 770 545		
Avgår ränteförluster	-1 601	-951		
Ränteintäkter på räntebärande värdepapper	149 221	251 120		
varav ränteintäkter på finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet	138 361	179 940		
varav ränteintäkter på finansiella tillgångar som kan säljas	10 860	71 180		
Övriga ränteintäkter	94	261	6	25
Summa	1 560 914	2 027 814	6	215
Medelränta på utlåning till allmänheten	2,29 %	2,89 %		
Räntekostnader				
Räntekostnader för skulder till koncernföretag			-	-70
Räntekostnader för skulder till kreditinstitut	4 062	-5 891		
Räntekostnader för in- och upplåning från allmänheten	-80 266	-71 253		
Räntekostnader för räntebärande värdepapper	-881 429	-1 309 846		
varav räntekostnader för övriga finansiella skulder i verkligt värdesäkring justerade för verkligt värde av säkrad risk	-617 491	-529 599		
varav räntekostnader för räntebärande värdepapper till upplupet anskaffningsvärde	-381 341	-863 077		
varav periodisering av upparbetat marknadsvärde från avbrutna säkringsrelationer *	117 405	82 830		
Räntekostnader för efterställda skulder	-24 389	-33 505		
Räntekostnader för derivatinstrument	209 608	76 639		
varav räntekostnader på derivatinstrument värderade till verkligt värde i resultaträkningen	-138 047	-172 699		
varav räntekostnader för derivat identifierade som säkringsinstrument	461 705	332 169		
varav omklassificering avbrutna säkringsrelationer*	-114 050	-82 830		
Övriga räntekostnader	-9 752	-6 426		
Summa	-782 167	-1 350 281	-	-70
Summa räntenetto	778 746	677 533	6	145

* Posten avser minskade redovisade räntekostnader till följd av periodisering av upparbetat marknadsvärde i säkrad risk hänförligt till säkringsrelationer för verkligt värde som avbrutits under 2013 och 2014. Motsvarande belopp med negativ påverkan på resultatet, hänförlig till en värdeminskning på säkringsinstrumenten (derivaten) i de avbrutna säkringsrelationerna, har i årsredovisningen 2014 redovisats i posten nettoresultat av finansiella transaktioner. Från och med 2015 redovisas detta netto i räntenettet. Återstående belopp att periodisera ut är 449,5 MSEK. Periodiseringar pågår fram till augusti 2029.

Räntekostnader för 2014 omräknade enligt omklassificering tillämpad från och med 1 januari 2015.
Kostnader direkt hänförliga till upplåning är omklassificerade till räntekostnader under 2015.

Not 3 Provisionsintäkter

TSEK	Koncernen		Moderföreningen	
	2015	2014	2015	2014
Utlåningsprovisioner	9 987	14 082	-	-
Summa	9 987	14 082	-	-

Not 4 Provisionskostnader

TSEK	Koncernen		Moderföreningen	
	2015	2014	2015	2014
Insättningsgaranti	-3 675	-1 580		
Stabilitetsavgift	-31 660	-26 417	-	-
Summa	-35 335	-27 997	-	-

Not 5 Nettoresultat av finansiella transaktioner

TSEK	Koncernen		Moderföreningen	
	2015	2014	2015	2014
Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet				
Realiserat resultat försäljning av obligationer och andra räntebärande värdepapper	43 942	12 033		
Finansiella tillgångar som kan säljas				
Realiserat resultat försäljning av obligationer och andra räntebärande värdepapper	27 555	6 781		
Övriga finansiella skulder				
Realiserat resultat återköp egna emitterade obligationer	-28 200	-30 409		
Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultatet				
Realiserat resultat köp/försäljning derivatkontrakt	642	-12 292		
Summa realiserat resultat	43 938	-23 888		
Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet				
Värdeförändring obligationer och andra räntebärande värdepapper	-119 855	122 077		
Värdeförändring derivat med positivt marknadsvärde som inte ingår i någon säkringsrelation	-20 028	142 364		
Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultatet				
Värdeförändring derivat med negativt marknadsvärde som inte ingår i någon säkringsrelation	88 487	-92 263		
Poster som ingår i säkringsrelation och som säkringsredovisas				
Värdeförändring emitterade obligationer som ingår i säkring av verkligt värde	353 074	-1 234 903		
Värdeförändring på räntesäkrade poster i portföljsäkring	-27 580	91 887		
Värdeförändring derivat som ingår i säkring av verkligt värde	-310 248	1 140 877		
- Varav omklassificering avbrutna säkringsrelationer*	114 048	82 830		
Summa orealiserat resultat	-36 151	170 038		
Nettoresultat av finansiella transaktioner	7 787	146 151		

* Posten avser periodisering av upparbetat marknadsvärde i säkrad risk hänförligt till säkringsrelationer för verkligt värde som avbrutits under 2013 och 2014. Återstående belopp att periodisera ut är 449,5 MSEK. Periodiseringar pågår fram till augusti 2029.

Med realiserat resultat avses värdeförändringar som realiserats, d.v.s. erhållits/betalats gentemot motpart för affärer som stängts under året. Med orealiserat resultat avses marknadsvärdesförändringar för levande affärer.

Not 6 Övriga rörelseintäkter

TSEK	Koncernen		Moderföreningen	
	2015	2014	2015	2014
Fastighetsintäkter	1 368	1 649		
Driftsnetto från övertagna fastigheter	-377	-442		
Övrigt	1 544	267	-	77
Summa	2 535	1 474	-	77

Not 7 Allmänna administrationskostnader

TSEK	Koncernen		Moderföreningen	
	2015	2014	2015	2014
Personalkostnader				
Löner och annan ersättning till VD, ledande befattningshavare och styrelse	-17 323	-16 798	-1 876	-1 126
Löner m.m. övrig personal	-89 098	-81 837	-4 734	-4 379
Avsättning till vinstandelsstiftelse	-5 506	-3 985		
Pensionskostnader	-16 700	-18 150	-160	
Socialförsäkringsavgifter	-33 713	-30 576	-1 915	-1 596
Andra personalkostnader	-1 579	-1 201	-185	-194
Summa	-163 919	-152 547	-8 870	-7 295
Specifikation av pensionskostnader				
Förändring av avsättning till pensioner	659	369		
Pensionspremier	-15 532	-17 033	-160	
varav till ledande befattningshavare	-1 970	-1 301	-160	
Direktutbetalda pensioner	-692	-744		
Till pensionskostnader hänförliga löne- och avkastningsskatter	-3 764	-4 362		
Förmånsbestämda pensionsplaner	2 629	3 620		
Summa	-16 700	-18 150	-160	

Pensionskostnaderna i koncernen är redovisade enligt IAS 19, Ersättning till anställda. Pensionskostnader i Landshypotek Bank har beräknats enligt Finansinspektionens föreskrifter.

Bolagets pensionsförpliktelser har täckts genom försäkring i Sparinstitutens Pensionskassa samt genom avsatt till pensioner som kreditförsäkrats i FPG (Försäkringsbolaget Pensionsgaranti, ömsesidigt). Ytterligare information om pensionsskuld redovisas i not 30.

TSEK	Koncernen		Moderföreningen	
	2015	2014	2015	2014
Antal anställda män	86	79	1	
Antal anställda kvinnor	79	73	-	
Summa	165	152	1	
Medelantal avlönade inkl. vikarier	157,0	144,0	1,0	
Lån till ledamöter i styrelser och ledande befattningshavare				
Lån till ledamöter i styrelser uppgår till	287 134	278 264		
Lån till ledande befattningshavare uppgår till	8 935	8 817		
Styrelseledamöter och ledande befattningshavare				
Antal styrelseledamöter	25	25	10	10
varav män	12	16	7	9

forts. **Not 7** Allmänna administrationskostnader

TSEK

Övriga administrationskostnader	Koncernen		Moderföreningen	
	2015	2014	2015	2014
Lokalkostnader	-14 983	-13 996	-63	-16
Kontorskostnader	-3 234	-2 912	-74	-18
Tele-, datanät- och portokostnader	-6 327	-6 483	-444	-179
IT-kostnader	-74 304	-64 551	-63	
Köpta tjänster	-78 692	-65 511	-3 169	-2 823
Övrigt	-7 660	-7 411	-1 174	-974
Arvode och kostnadsersättning till utsedda revisorer				
Revisionsuppdraget	-3 246	-2 766	-125	-101
Revisionsverksamhet utöver revisionsuppdraget	-1 144	-964		
Skatterådgivning	-142	-47		
Övriga tjänster		-412		
Summa	-189 732	-165 052	-5 112	-4 111
Summa allmänna administrationskostnader	-353 651	-317 600	-13 983	-11 406

Ersättningar och övriga förmåner 2015	Grundlön/ Styrelsearvode	Övriga förmåner	Pensions- kostnad	Övrig ersättning	Summa
Styrelsens ordförande Lars Öhman	253			23	276
Styrelseledamot Anders Axelsson	67			3	70
Styrelseledamot Rikard Cederholm	70			2	72
Styrelseledamot Inga-Lill Gilbertsson	72			1	73
Styrelseledamot Gunnar Granqvist	43			3	46
Styrelseledamot Hans Heuman	69			11	80
Styrelseledamot Per-Olof Hilmér	103			21	124
Styrelseledamot Anders Johansson	53				53
Styrelseledamot Hans Pettersson	55				55
Styrelseledamot Pär Sahlin	112			5	117
Styrelseledamot Kerstin Arnemo	34			2	36
Andra ledande befattningshavare (1 person)	794	10	160	70	1 034
	1 725	10	160	141	2 036

Ersättningar och övriga förmåner 2014	Grundlön/ Styrelsearvode	Övriga förmåner	Pensions- kostnad	Övrig ersättning	Summa
Styrelsens ordförande Lars Öhman	224			12	236
Styrelseledamot Anders Axelsson	79			3	82
Styrelseledamot Rikard Cederholm	58			-	58
Styrelseledamot Inga-Lill Gilbertsson	85			3	88
Styrelseledamot Gunnar Granqvist	75			2	77
Styrelseledamot Hans Heuman	55			-	55
Styrelseledamot Per-Olof Hilmér	93			4	97
Styrelseledamot Anders Johansson	132			7	139
Styrelseledamot Hans Pettersson	61			1	62
Styrelseledamot Pär Sahlin	95			5	100
Andra ledande befattningshavare (1 person)	125			7	132
	1 082	-	-	44	1 126

Ingen rörlig ersättning eller aktierelaterad ersättning har utgått under 2014 och 2015.
Pensionskostnad har inte utgått under 2014.

Not 8 Av- och nedskrivningar av immateriella och materiella anläggningstillgångar

TSEK	Koncernen		Moderföreningen	
	2015	2014	2015	2014
Materiella anläggningstillgångar				
Avskrivning Inventarier	-2 946	-1 744		
Avskrivning Fastigheter	-844	-559		
Avskrivning Markanläggningar	-25	-28		
Immateriella anläggningstillgångar				
Avskrivning Datasystem	-15 863	-14 160		
Summa	-19 678	-16 491		

Not 9 Övriga rörelsekostnader

TSEK	Koncernen		Moderföreningen	
	2015	2014	2015	2014
Marknadsföringskostnader	-26 733	-22 194	-1 507	-1 174
Fastighetskostnader	-1 087	-1 158		
Övrigt	-2 227	-2 384	-709	-708
Summa	-30 048	-25 736	-2 217	-1 882

Not 10 Kreditförluster, netto

TSEK	Koncernen		Moderföreningen	
	2015	2014	2015	2014
Kreditförluster				
Årets bortskrivning avseende konstaterade förluster	-50 261	-56 266		
Återförda tidigare gjorda reserveringar för sannolika kreditförluster, som i årets bokslut redovisas som konstaterade förluster	49 091	56 487		
Årets reservering för sannolika kreditförluster	-82 226	-104 547		
Influtet på tidigare års konstaterade förluster	6 225	1 004		
Återförda ej längre erforderliga reserveringar för sannolika kreditförluster	31 250	23 710		
Summa	-45 921	-79 612		

Alla kreditförluster är hänförliga till utlåning till allmänheten.
Egendom övertagen för skyddande av fordran, 9 (9) MSEK

Not 11 Skatt på årets totalresultat

TSEK	Koncernen		Moderföreningen	
	2015	2014	2015	2014
Resultat före skatt	314 421	371 804	148 706	163 634
Inkomstskatt beräknad på nationella skattesatser	-69 173	-81 797	-32 715	-35 999
Skatteeffekter av:				
Ej skattepliktiga intäkter	10	57	1	5
Ej avdragsgilla kostnader	-815	-849	-31	-36
Justering föregående års skattekostnad	-21	1 909	12	-5
Kostnader som ska dras av men som ej ingår i redovisat resultat	32 742	36 000	32 742	36 017
Summa	-37 257	-44 678	10	-17
Vägd genomsnittlig skattesats	11,8 %	12,0 %	0,0 %	0,0 %
varav aktuell skatt	-36 282	-43 994	10	-17
varav uppskjuten skatt	-975	-684		
Specifikation av uppskjuten skatt				
Uppskjuten skatt avseende pensionskostnader	-1 027	-732		
Uppskjuten skatt avseende avskrivningar av fastigheter	52	48		
Summa förändringar uppskjuten skatt	-975	-684	-	-
<i>Aktuell skattesats och uppskjuten skatt för året var 22,0 procent för såväl koncernen som moderföreningen.</i>				
Inkomstskatt relaterad till övrigt totalresultat				
Kassaflödessäkringar				
Resultat före skatt	29 425	-9 167		
Uppskjuten skatt	-6 473	2 017		
Resultat efter skatt	22 951	-7 150		
Finansiella instrument som kan säljas				
Resultat före skatt	-46 078	6 346		
Aktuell skatt	10 137	-1 396		
Resultat efter skatt	-35 941	4 950		
Aktuariella skillnader				
Resultat före skatt	40 989	-10 124		
Uppskjuten skatt	-9 018	2 227		
Resultat efter skatt	31 971	-7 897		
Övrigt totalresultat	18 981	-10 098		
Aktuell skatt	10 137	-1 396		
Uppskjuten skatt	-15 491	4 244		
Summa skatt relaterad till övrigt totalresultat	-5 354	2 848		

Not 12 Utlåning till kreditinstitut

TSEK	Koncernen		Moderföreningen	
	2015	2014	2015	2014
Utlåning till koncernföretag			59	-
Utlåning till banker	396 742	483 158	36 528	5 500
varav omvända repor	-	-	-	-
Summa	396 742	483 158	36 587	5 500

Not 13 Utlåning till allmänheten

TSEK	Koncernen		Moderföreningen	
	2015	2014	2015	2014
Lånefordringar	64 574 511	61 824 733		
Avgår specifika reserveringar för individuellt värderade lånefordringar	-73 249	-82 138		
Lånefordringar netto	64 501 262	61 742 595		
Upplysningar om förfallna ej osäkra lånefordringar				
Förfallna lånefordringar 5 - 90 dagar	102 304	34 748		
Förfallna lånefordringar mer än 90 dagar	260 209	754 985		
Summa förfallna ej osäkra lånefordringar	362 513	789 732		
Upplysningar om osäkra lånefordringar				
Osäkra lånefordringar som ej är förfallna	151 902	136 605		
Osäkra lånefordringar som är förfallna	266 378	220 443		
Summa osäkra lånefordringar brutto	418 281	357 048		
Avgår gjorda reserveringar kapital	-73 249	-82 138		
Summa osäkra lånefordringar netto	345 032	274 910		
Osäkra lånefordringar vid årets början	357 048	237 253		
Tillkommit osäkra lånefordringar under året	283 374	253 252		
Avgått osäkra lånefordringar under året	-222 142	-133 457		
Osäkra lånefordringar vid årets slut	418 281	357 048		
Reserveringar kapital vid årets början	-82 138	-62 931		
Tillkommit reserveringar under året	-43 452	-63 737		
Avgått reserveringar under året	52 341	44 530		
Reserveringar kapital vid årets slut	-73 249	-82 138		

För samtlig utlåning finns säkerheter i form av fast egendom.

Not 14 Obligationer och andra räntebärande värdepapper

TSEK	Koncernen		Moderföreningen	
	2015	2014	2015	2014
Obligationer				
Emitterade av svenska kommuner	5 110 402	5 073 159		
Emitterade av kreditinstitut	-	1 005 141		
Emitterade av svenska bostadsinstitut	8 141 187	10 719 958		
- varav säkerställda obligationer	8 141 187	11 725 099		
Summa	13 251 589	16 798 258		
Värdering av obligationer och andra räntebärande värdepapper				
Nominellt belopp	12 955 000	16 036 000		
Upplupet anskaffningsvärde	13 186 719	16 567 455		
Marknadsvärde	13 251 589	16 798 258		
Obligationer och andra räntebärande värdepapper klassificeras som finansiella tillgångar som kan säljas eller som en handelsportfölj.				
Obligationer och andra räntebärande värdepapper per kategori				
Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet	7 712 032	10 044 034		
Finansiella tillgångar som kan säljas	5 539 557	6 754 224		
Summa	13 251 589	16 798 258		
Värdepapper belånade via återköpsaffärer (repor)	-	-		

Bokfört värde avser marknadsvärdet exklusive upplupna räntor i derivatkontrakt. Upplupna räntor redovisas under förutbetalda kostnader och upplupna intäkter.

Not 15 Derivat

Koncernen

TSEK	2015		2014	
	Nominellt belopp	Bokfört värde	Nominellt belopp	Bokfört värde
Derivat som ej ingår i säkringsredovisning				
Positiva stängningsvärden för ränteswappar	-	-	100 000	13 729
Positiva stängningsvärden för valutaränteswappar	2 272 055	323 038	2 709 371	234 447
Summa	2 272 055	323 038	2 809 371	248 176
Derivat som ingår i säkringsredovisning				
Positiva stängningsvärden för ränteswappar	17 238 000	1 004 653	14 417 312	1 303 118
Positiva stängningsvärden för valutaränteswappar	3 265 471	547 181	3 892 316	496 628
Summa	20 503 471	1 551 833	18 309 628	1 799 746
Summa	22 775 526	1 874 871	21 118 999	2 047 922

Bokfört värde avser marknadsvärdet exklusive upplupna räntor i derivatkontrakt. Upplupna räntor redovisas under förutbetalda kostnader och upplupna intäkter.

Inga derivat finns redovisade i moderföreningen.

Not 16 Aktier och andelar

Koncernen

Moderföreningen

TSEK	2015		2014	
	2015	2014	2015	2014
Aktier och andelar				
Övrigt	1	1	1	1
Summa	1	1	1	1

Not 17 Aktier och andelar i koncernföretag

Koncernen

Moderföreningen

TSEK	2015		2014	
	2015	2014	2015	2014
Innehav i kreditinstitut				
Landshypotek Bank 2 117 000 aktier med kvotvärde 1 000 SEK			2 196 328	2 116 328
Summa			2 196 328	2 116 328

Samtliga dotterbolag är helägda. Se separat organisationstablå.

Not 18 Immateriella tillgångar

Koncernen

Moderföreningen

TSEK	2015		2014	
	2015	2014	2015	2014
Andra immateriella anläggningstillgångar				
Anskaffningsvärde vid årets början	59 047	52 960		
Anskaffningar under året		6 087		
Utgående anskaffningsvärde	59 047	59 047		
Ackumulerade avskrivningar vid årets början	-22 530	-8 370		
Årets avskrivningar	-15 863	-14 160		
Utgående ackumulerade avskrivningar och nedskrivningar	-38 393	-22 530		
Bokfört värde	20 654	36 517		

Immateriella anläggningstillgångar består av investeringar i programvara.

Not 19 Materiella tillgångar

TSEK	Koncernen		Moderföreningen	
	2015	2014	2015	2014
Inventarier				
Anläggningstillgångar				
Anskaffningsvärde vid årets början	24 263	18 509		
Förvärv under året	2 971	5 754		
Utgående anskaffningsvärde	27 234	24 263	-	-
Akkumulerade avskrivningar vid årets början	-13 667	-12 385		
Årets avskrivningar och nedskrivningar	-2 946	-1 282		
Utgående ackumulerade avskrivningar	-16 613	-13 667	-	-
Summa Inventarier	10 621	10 596	-	-
Byggnader och mark				
Anläggningstillgångar				
Rörelsefastigheter				
Antal egendomar	1	1		
Uppskattat verkligt värde	28 000	28 000		
Fastighet övertagen för skyddande av fordran				
Antal egendomar	2	1		
Uppskattat verkligt värde	8 675	8 926		
Anskaffningsvärde vid årets början	25 197	16 271		
Övertagen fastighet	7 000	8 926		
Försäljning	-7 250			
Utgående anskaffningsvärde	24 947	25 197	-	-
Årets uppskrivning				
Akkumulerade avskrivningar vid årets början	-3 909	-3 322		
Årets avskrivningar	-870	-587		
Utgående ackumulerade avskrivningar	-4 779	-3 909	-	-
Summa byggnader och mark	20 168	21 288	-	-

Not 20 Övriga tillgångar

TSEK	Koncernen		Moderföreningen	
	2015	2014	2015	2014
Aviserade räntor och amorteringar	737	8 583	-	128
Fordringar på koncernföretag			241 122	252 042
Överskott i pensionsplan	30 115			
Övriga fordringar	2 091	3 708	660	1 394
Summa	32 943	12 291	241 782	253 564

Not 21 Uppskjuten skatt

TSEK	Koncernen		Moderföreningen	
	2015	2014	2015	2014
Uppskjuten skattefordran (+) / skuld (-)	-2 555	13 911		
Summa	-2 555	13 911	-	-
Ingående uppskjuten skattefordran säkringsreserv	10 968	8 951		
Förändring uppskjuten skatt på säkringsreserv	-6 473	2 017		
Utgående uppskjuten skattefordran på säkringsreserv	4 495	10 968	-	-
Ingående uppskjuten skatt aktuariella skillnader	-639	-2 866		
Förändring uppskjuten skatt på aktuariella skillnader	-9 018	2 227		
Utgående uppskjuten skatteskuld på aktuariella skillnader	-9 657	-639	-	-
Ingående uppskjuten skattefordran pensioner enligt IAS 19	3 372	4 104		
Förändring uppskjuten skatt på pensioner enligt IAS 19	-1 027	-732		
Utgående uppskjuten skattefordran pensioner enligt IAS 19	2 345	3 372	-	-
Ingående uppskjuten skattefordran på underskottsavdrag	-	-		
Avgår uppskjuten skatt på underskottsavdrag	-	-		
Utgående uppskjuten skattefordran på underskottsavdrag	-	-	-	-
Ingående uppskjuten skatt på avskrivning av fastighet	209	161		
Tillkommer uppskjuten skatt på avskrivning fastighet	52	48		
Utgående uppskjuten skatt på avskrivning av fastighet	261	209	-	-
Summa uppskjuten skattefordran (+) / skuld (-)	-2 555	13 911	-	-

Uppskjuten skatt är beräknad på skattesatsen 22 %.
Samtliga poster förväntas regleras senare än inom 12 månader.

Not 22 Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter

TSEK	Koncernen		Moderföreningen	
	2015	2014	2015	2014
Förutbetalda kostnader	22 066	12 344		
Upplupna räntor utlåning till allmänheten	63 858	95 494		
Upplupna räntor räntebärande instrument	127 476	192 253		
Upplupna räntor derivat	276 556	268 759		
Övriga upplupna intäkter	8 125	8 051		
Summa	498 081	576 901	-	-

Not 23 Skulder till kreditinstitut

TSEK	Koncernen		Moderföreningen	
	2015	2014	2015	2014
Utländska banker	393 227	447 322		
varav repor	-	-		
Summa	393 227	447 322	-	-

Not 24 Upplåning från allmänheten

TSEK	Koncernen		Moderföreningen	
	2015	2014	2015	2014
Medlemskonto	481 079	397 842		
Inlåning från allmänheten	9 792 638	5 430 979		
Summa	10 273 718	5 828 821	-	-

Not 25 Emitterade värdepapper m.m.

TSEK	Koncernen		Moderföreningen	
	2015	2014	2015	2014
Certifikat	2 270 516	3 271 144		
Obligationslån	60 742 135	65 322 404		
Summa	63 012 651	68 593 547	-	-
Emitterade värdepapper – säkringsföremål i verkligt värde säkring				
Upplupet anskaffningsvärde	29 146 172	26 914 508	-	-
Värde justerat för verkligt värdeförändring avseende säkrad risk	30 069 566	28 399 846		

Säkring av verkligt värde

Koncernen säkrar delar av sin exponering för ränterisk, i fastförräntade finansiella skulder, mot förändringar i verkligt värde på grund av ränteförändringar. För detta ändamål används ränteswappar och räntevalutaswappar.

Kassaflödessäkringar

Koncernen säkrar dela av sin exponering för ränterisk, i fastförräntade finansiella skulder, mot förändringar i framtida kassaflöden på grund av ränteförändringar. För detta ändamål används ränteswappar och räntevalutaswappar.

Not 26 Derivat

TSEK	Koncernen			
	2015		2014	
	Nominellt belopp	Bokfört värde	Nominellt belopp	Bokfört värde
Derivat som ej ingår i säkringsredovisning				
Negativa stängningsvärden för ränteswappar	9 225 000	370 141	11 035 000	638 277
Negativa stängningsvärden för valutaränteswappar	901 433	42 354	2 117 808	252 106
Summa	10 126 433	412 495	13 152 808	890 384
Derivat som ingår i säkringsredovisning				
Negativa stängningsvärden för ränteswappar	18 159 000	198 793	6 479 000	196 037
Negativa stängningsvärden för valutaränteswappar	2 978 072	447 956	2 519 772	106 300
Summa	21 137 072	646 749	8 998 772	302 336
Summa	31 263 505	1 059 244	22 151 580	1 192 720

Bokfört värde avser marknadsvärdet exklusive upplupna räntor i derivatkontrakt.
Upplupna räntor redovisas under förutbetalda kostnader och upplupna intäkter.

Inga derivat finns redovisade i moderföreningen.

Not 27 Övriga skulder

TSEK	Koncernen		Moderföreningen	
	2015	2014	2015	2014
Skatteskulder	-	944	-	-
Skulder till koncernföretag			3 037	7 800
Leverantörsskulder	17 943	16 512	-	-
Övriga skulder	39 640	37 438	1 407	1 826
Summa	57 584	54 893	4 444	9 626

Not 28 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

TSEK	Koncernen		Moderföreningen	
	2015	2014	2015	2014
Upplupna räntor upplåning från allmänheten	40			
Upplupna räntor emitterade värdepapper	330 814	357 073		
Upplupna räntor derivat	201 540	293 271		
Övriga upplupna kostnader	53 121	41 739	112	-
Förutbetalda intäkter	1 420	962		
Summa	586 935	693 045	112	-

Not 29 Avsättningar

TSEK	
Förmånsbestämda pensionsplaner redovisas i balansräkningen som en avsättning/övrig tillgång och i resultaträkningen i sin helhet som pensionskostnad inom personalkostnader. Omvärdering av förmånsbestämda pensionsplaner redovisas i övrigt totalresultat. Avsättningen i balansräkningen är ett netto av skuld för pensionsförpliktelser och det verkliga värdet på de tillgångar som avsatts för ändamålet att trygga pensionförpliktelserna, så kallade förvaltningstillgångar. Den förmånsbestämda pensionsplanen innebär att den anställda garanteras en livslång pension motsvarande en viss procentuell andel av slutlönen och omfattar i huvudsak ålderspension, sjukpension och efterlevandepension. Koncernens avsättning påverkas av anställdas förväntade livslängd, förväntade slutlön samt av förväntat inkomstbasbelopp. Planen tryggas genom köp av tjänstepensionsförsäkringar i försäkringsföretaget SPK (Sparinstitutens PensionsKassa).	
SPK administrerar pensioner och förvaltar tillgångar för pensionsändamålen både för Landshypotek Bank och andra arbetsgivare. Koncernen behöver därför fastställa sin andel av förvaltningstillgångarna som finns hos SPK. Landshypotek Banks andel i SPK är 1,4 %. Fördelningen sker genom att använda den fördelningsnyckel SPK sannolikt skulle ha använt per balansdagen för att fördela tillgångarna om planen omgående avvecklats alternativt om det förelegat en situation där det erfordrats en extra inbetalning från arbetsgivarna till följd av otillräckliga tillgångar. Arbetsgivarna har ett ansvar att säkerställa att SPK har tillräckligt med tillgångar för att fullgöra pensionsplanens förpliktelser mätt utifrån den lagstiftning som åligger SPK. Däri ligger Landshypotek Banks risk. Något sådant underskott finns inte i nuläget. SPK:s förvaltning av tillgångarna sker främst utifrån de regelverk som åligger SPK. Koncernens avsättning och pensionskostnad påverkas därför av SPK:s förvaltningsresultat.	

Tabellen visar var i de finansiella rapporterna som koncernens ersättningar efter avslutad anställning är redovisade

	Koncernen		Moderföreningen	
	2015	2014	2015	2014
Förpliktelser i balansräkningen för:				
Förmånsbestämda pensionsplaner	-30 115	14 094		
Skuld (+) / överskott (-) i balansräkningen*	-30 115	14 094	-	-
Redovisning i rörelseresultatet avseende:**				
Förmånsbestämda pensionsplaner	6 664	8 515		
Summa	6 664	8 515	-	-
Omvärdering aktuariell vinst/förlust avseende:				
Förmånsbestämda pensionsplaner	-40 989	10 124		
Summa	-40 989	10 124	-	-

* Överskott redovisas som övrig tillgång, se not 20.

** Redovisning i rörelseresultatet inkluderar kostnader för tjänstgöring under innevarande år, räntekostnader, kostnader för tjänstgöring under tidigare år samt vinster och förluster för regleringar.

Belopp som redovisas i balansräkningen har beräknats enligt följande:

	2015	2014
Nuvärdet av fonderade förpliktelser	361 726	351 603
Verkligt värde på förvaltningstillgångar	-391 841	-337 509
Underskott i fonderade planer	-30 115	14 094
Nuvärdet av ofonderade förpliktelser		
Summa underskott i förmånsbestämda pensionsplaner	-30 115	14 094
Effekt av lägsta fonderingskrav/tillgångstak	-	-
Skuld (+) / överskott (-) i balansräkningen	-30 115	14 094

TSEK

Förändringen i den förmånsbestämda förpliktelsen under året är följande:

	Nuvärdet av förpliktelsen	Verkligt värde på förvaltnings-tillgångar	Summa
IB per 1 januari 2014	321 904	-314 149	7 755
Kostnader för tjänstgöring under innevarande år	8 515	0	8 515
Räntekostnader/(intäkter)	12 232	-11 938	294
Kostnader för tjänstgöring under tidigare år och vinster och förluster från regleringar			-
Summa kostnader	342 651	-326 087	16 564

Omvärderingar:

- Avkastning på förvaltningstillgångar	26 468	-16 344	10 124
Summa omvärderingar	26 468	-16 344	10 124

Avgifter

- Arbetsgivaren		-10 135	-10 135
- Anställda som omfattas av planen			
Utbetalningar från planen:			
- Utbetalda ersättningar	-17 516	15 057	-2 459
UB Per 31 december 2014	351 603	-337 509	14 094

IB per 1 januari 2015

	351 603	-337 509	14 094
Kostnader för tjänstgöring under innevarande år	6 664	0	6 664
Räntekostnader/(intäkter)	8 242	-8 014	228
Kostnader för tjänstgöring under tidigare år och vinster och förluster från regleringar			-
Summa kostnader	366 509	-345 523	20 986

Omvärderingar:

- Avkastning på förvaltningstillgångar	5 739	-46 728	-40 989
Summa omvärderingar	5 739	-46 728	-40 989

Avgifter

- Arbetsgivaren		-8 138	-8 138
- Anställda som omfattas av planen			
Utbetalningar från planen:			
- Utbetalda ersättningar	-10 522	8 548	-1 974
UB per 31 december 2015	361 726	-391 841	-30 115

De viktigaste aktuariella antagandena har varit följande:

	2015	2014
Diskonteringsränta	3,2 %	2,4 %
Löneökningar	3,1 %	2,2 %
Pensionsökningar	1,6 %	1,2 %

Antaganden beträffande framtida livslängd baseras på offentlig statistik och erfarenheter från dödlighetsundersökningar och sätts i samråd med aktuariell expertis. Dessa antaganden innebär följande genomsnittliga återstående levnadsår för en person som går i pension vid 65 års ålder.

Pensionering vid rapportperiodens slut:

	2015	2014
Man	22	22
Kvinna	24	24
Pensionering vid 20 år efter rapportperiodens slut:		
Man	22	22
Kvinna	24	24

forts. **Not 29** Avsättningar

TSEK

Kärligheten i den förmånsbestämda förpliktelsen för ändringar i de väsentliga vägda antagandena är:

Antagande	Nuvärdet av förpliktelsen 2015	Ökning
Grundscenario	361 726	
Minskning av diskonteringsräntan med 0,5 %-enhet	388 476	7,4 %
Ökning av förväntad indexering av förmåner med 0,5 %-enhet	387 896	7,2 %
Ökning av förväntade framtida löneökningar med 0,5 %-enhet	368 348	1,8 %
Minskning av dödlighetsintensitet med 20 %	387 434	7,1 %
Ökning av förväntad nyttjandegrad av §8 från 20 % till 40 %	371 689	2,8 %

Fördelning av nuvärdet av förpliktelsen, tkr	2015	2014
Aktiva	75 879	101 569
Fribrevshavare	57 104	60 096
Pensionärer	228 743	189 938
Summa	361 726	351 603

Antal individer som ingår i värderingen	2015	2014
Aktiva	56	63
Fribrevshavare	142	139
Pensionärer	107	104
Summa	305	306

Löptidsanalys odiskonterade kassaflöden

Pensionsutbetalningar och betalning av särskild löneskatt avseende den latent löneskatteskulden, tkr

Avseende per balansdagen intjänad pension enligt IAS 19

Per 31 december 2015	Inom 1 år	Mellan 1-2 år	Mellan 2-5 år	Mer än 5 år	Summa
Pensionsutbetalningar	20 307	19 180	52 697	515 477	607 661
Särskild löneskatt (endast avseende latent löneskatteskuld)	1 810	1 163	1 538	555	5 066
Summa	22 117	20 343	54 235	516 032	612 727

Förvaltningstillgångarna består till 100 procent av värdet på den försäkring som tecknats i understödsföreningen SPK, för att finansiera den förmånsbestämda BTP planen. Pensionsutbetalningarna sker från denna försäkring.

Not 30 Efterställda skulder

TSEK			Koncernen		Moderföreningen	
Förfallodag	Nominellt belopp	Ränta	2015	2014	2015	2014
2017/2022	430 000 000 SEK	3 mån STIBOR +3,85 %	430 000	430 000		
2015/2020	200 000 000 SEK	Fast ränta 4,60 %	-	199 949		
2017/2022	70 000 000 SEK	Fast ränta 5,82 %	69 972	69 972		
Summa			499 972	699 921	-	-

Not 31 Förändringar i eget kapital

TSEK	Koncernen		Moderföreningen	
	2015	2014	2015	2014
Förändring av säkringsreserv				
Säkringsreserv vid årets början	-38 888	-31 737		
Verkligt värdeförändringar under året	19 684	-16 790		
Överföringar till resultaträkningen	9 741	7 623		
Förändring uppskjuten skatt	-6 473	2 017		
Säkringsreserv vid årets utgång	-15 937	-38 888	-	-
Förändring verkligt värdereserv				
Verkligt värdereserv vid årets början	9 228	4 278		
Verkligt värdeförändringar under året	-22 436	13 790		
Överföringar till resultaträkningen	-23 643	-7 444		
Skatt på årets värdeförändring	10 137	-1 396		
Verkligt värdereserv vid årets utgång	-26 713	9 228	-	-
Aktuariella Förändringar				
Aktuariella skillnader vid årets början	-18 057	-10 161		
Förändringar under året	40 989	-10 123		
Skatt på årets förändringar	-9 018	2 227		
Aktuariella förändringar vid årets utgång	13 914	-18 057	-	-
Summa reserver och aktuariella skillnader vid årets utgång	-28 736	-47 717	-	-

Not 32 Poster inom linjen

TSEK	Koncernen		Moderföreningen	
	2015	2014	2015	2014
Ställda panter	Inga	Inga	Inga	Inga
Ansvarsförbindelser				
Försäkringsbolaget Pensionsgaranti, FPG	27	40		
Flexibla bottenlån, beviljat ej utnyttjat belopp	519 505	680 208		
Summa	519 532	680 248	-	-
Garantiförbindelser				
Swedbank, checkkredit	124 414	133 272		
Summa	124 414	133 272	-	-

Not 33 Kapiteltäckningsanalys, Basel 3

Konsoliderad situation ¹ , TSEK	2015-12-31
Kapitalbas	4 934 226
Primärkapital	4 434 254
Kärnprimärkapital	4 434 254
Kapitalinstrument som ska räknas som kärnprimärkapital	1 489 178
Ej utdelade vinstmedel	3 221 844
Ackumulerat annat totalresultat	-42 650
Justeringar av kärnprimärkapital på grund av filter för tillsyn	15 936
(-) Övriga immateriella tillgångar	-20 654
(-) Uppskjutna skattefordringar som är beroende av framtida lönsamhet och som inte uppstår till följd av tillfälliga skillnader netto efter tillhörande skatteskulder	-4 756
(-) Underskott i kreditriskjusteringar för förväntade förluster (internmetod)	-198 454
(-) Förmånsbestämda pensionsplaner	-26 191
Supplementärkapital	499 972
Kapitalinstrument och efterställda lån som ska räknas som supplementärkapital	499 972
Kapitalbaskrav	1 513 801
Riskexponeringsbelopp	18 922 518
Kärnprimärkapitalrelation (%)	23,43
Primärkapitalrelation (%)	23,43
Total kapitalrelation (%)	26,08
Institutspecifikt kärnprimärkapitalkrav inklusive buffertkrav (%)	8,00
Krav på kapitalkonserveringsbuffert (%)	2,50
Krav på kontracyklisk buffert (%)	1,00
Kärnprimärkapital tillgängligt att användas som buffert (som andel av riskexponeringsbeloppet, %) ²	17,43
Kapiteltäckningskvot	3,26
Kapiteltäckning enligt övergångsregler relaterade till Basel 1	
Kapitalbas	5 132 679
Kapitalbaskrav	4 220 222
Total kapitalrelation (%) ³	9,73
Kapiteltäckningskvot	1,22

¹ Konsoliderad situation innefattar Landshypotek Ekonomisk Förening och Landshypotek Bank AB koncernen.

² Beräknas som "kärnprimärkapitalet reducerat med kärnprimärkapital som används för att uppfylla kärnprimärkapitalkravet reducerat med eventuellt ytterligare kärnprimärkapital som används för att täcka primärkapitalkravet och det totala kapitalbaskravet" dividerat med riskexponeringsbeloppet, Basel 3.

³ Motsvarar begreppet kapiteltäckningsgrad, vilket har använts i tidigare bokslut.

forts. **Not 33** Kapitaltäckningsanalys, Basel 3

Kapitalbas för konsoliderad situation, TSEK	2015-12-31
Medlemsinsatser	1 489 178
Övrigt tillskjutet kapital	1 797 796
Reserver	-42 650
Aktuariella förändringar	13 914
Balanserad vinst	1 296 058
Årets resultat ¹	277 165
Eget kapital enligt balansräkningen	4 831 461
Avdrag relaterade till den konsoliderade situationen och andra förutsebara kostnader	-
Kärnprimärkapital före lagstiftningsjusteringar²	4 831 461
Justering årets resultat ³	-149 173
Immateriella tillgångar	-20 654
Uppskjutna skattefordringar som är beroende av framtida lönsamhet	-4 756
Reserver i verkligt värde relaterade till vinster eller förluster på kassaflödessäkringar	15 936
Negativa belopp till följd av beräkningen av förväntade förlustbelopp	-198 454
Förmånsbestämda pensionsplaner	-40 104
Kärnprimärkapital	4 434 254
Primärkapital	4 434 254
Kapitalinstrument och efterställda lån som ska räknas som supplementärkapital	499 972
Supplementärkapital	499 972
Totalt kapital	4 934 226

¹ Landshypotek Bank AB (556500-2762) har i beslut från Finansinspektionen den 29 maj 2015 fått godkänt, att för institutet samt även för dess konsoliderade situation räkna in helårsöverskott i kapitalbasberäkningen, förutsatt att de revisionsansvariga (PwC) har verifierat överskottet samt att överskottet är beräknat enligt tillämpliga redovisningsramar och kan styrka att avdrag för förutsebara kostnader och utdelningar har gjorts i enlighet med EU:s förordning nr 575/2013 och att beräkningen av dessa skett i enlighet med EU:s förordning nr 241/2014.

² Finansinspektionens föreskrift FFFS 2014:12 trädde i kraft augusti 2014. Kapitalkrav ska rapporteras enligt föreskrivna mallar. Kärnprimärkapitalet avser den konsoliderade situationen, och skiljer sig från eget kapital enligt IFRS. Försäkringsverksamhetens bidrag till eget kapital exkluderas liksom föreslagen utdelning.

³ För Landshypotek konsoliderad situation i huvudsak avdragen föreslagen utdelning.

Kapitalbaskrav uppdelat på risk, metod och exponeringsklass

TSEK	Exponeringsvärde ²	Kapitalbas-krav ³	Konsoliderad situation ¹	
			Riskexpo-neringsbelopp ⁴	Genomsnittlig riskvikt ⁵
Kreditrisk – Internmetoden	62 385 011	921 718	11 521 473	18 %
Hushåll – säkerhet i fastighet	62 266 067	912 202	11 402 529	18 %
Övriga motpartslösa tillgångar	118 944	9 516	118 944	100 %
Kreditrisk – Schablonmetoden	18 792 822	374 808	4 685 103	25 %
Nationella regeringar eller centralbanker	24 883	-	-	0 %
Delstatliga eller lokala självstyrelseorgan eller myndigheter	5 115 182	-	-	0 %
Institut	1 792 728	47 372	592 156	33 %
Företag	281 079	21 817	272 714	97 %
Hushåll	121 592	5 804	72 548	60 %
Säkrade genom panträtt i fast egendom	3 143 428	229 674	2 870 925	91 %
Fallerade exponeringar	43 446	3 977	49 713	114 %
Säkerställda obligationer	8 270 485	66 164	827 048	10 %
Operativ risk – Basmetoden⁶		105 625	1 320 311	
Kreditvärdighetsjusteringsrisk – Schablonmetoden	1 494 479	111 650	1 395 630	93 %
Summa	82 672 312	1 513 801	18 922 518	

¹ Konsoliderad situation innefattar Landshypotek Ekonomisk Förening och Landshypotek Bank AB koncernen.

² Efter applicering av tillämpliga konverteringsfaktorer för att i viss mån även fånga outnyttjade limiter. För internmetoden baseras konverteringsfaktorn på interna historiska data medan schabloniserade konverteringsfaktorer givna av tillsynsförordningen används för schablonmetoden.

³ Beräknas genom att multiplicera riskvägt exponeringsbelopp med 8 %. Inkluderar inga buffertkrav.

⁴ Efter applicering av tillämpliga riskvikter. Riskvikterna för internmetoden baseras på intern riskklassificering och interna historiska data, medan schabloniserade värden enligt tillsynsförordningen används för schablonmetoden.

⁵ Beräknas genom att dividera riskexponeringsbelopp med exponeringsvärdet för respektive risk/exponeringsklass.

⁶ För operativ risk existerar ej något exponeringsvärde. Därav ingen redovisning av vare sig exponeringsvärde eller genomsnittlig riskvikt.

forts. **Not 33** Kapitaltäckningsanalys, Basel 3

Landshypotek Bank AB, TSEK		2015-12-31
Kapitalbas		4 825 460
Primärkapital		4 325 488
Kärnprimärkapital		4 325 488
Kapitalinstrument som ska räknas som kärnprimärkapital		2 253 000
Ej utdelade vinstmedel		2 323 065
Ackumulerat annat totalresultat		-42 650
Justeringar av kärnprimärkapital på grund av filter för tillsyn		15 936
(-) Övriga immateriella tillgångar		-20 654
(-) Uppskjutna skattefordringar som är beroende av framtida lönsamhet och som inte uppstår till följd av tillfälliga skillnader netto efter tillhörande skatteskulder		-4 756
(-) Underskott i kreditriskjusteringar för förväntade förluster (internmetod)		-198 454
(-) Förmånsbestämda pensionsplaner		0
Supplementärkapital		499 972
Kapitalinstrument och efterställda lån som ska räknas som supplementärkapital		499 972
Kapitalbaskrav		1 534 836
Riskexponeringsbelopp		19 185 456
Kärnprimärkapitalrelation (%)		22,55
Primärkapitalrelation (%)		22,55
Total kapitalrelation (%)		25,15
Institutspecifikt kärnprimärkapitalkrav inklusive buffertkrav (%)		8,00
Krav på kapitalkonserveringsbuffert (%)		2,50
Krav på kontracyklisk buffert (%)		1,00
Kärnprimärkapital tillgängligt att användas som buffert (som andel av det totala riskvägda exponeringsbeloppet, %) ¹		16,55
Kapitaltäckningskvot		3,14
Kapitaltäckning enligt övergångsregler relaterade till Basel 1		
Kapitalbas		5 023 914
Kapitalbaskrav		4 219 347
Total kapitalrelation (%) ²		9,53
Kapitaltäckningskvot		1,19

¹ Beräknas som "kärnprimärkapitalet reducerat med kärnprimärkapital som används för att uppfylla kärnprimärkapitalkravet reducerat med eventuellt ytterligare kärnprimärkapital som används för att täcka primärkapitalkravet och det totala kapitalbaskravet" dividerat med riskvägt exponeringsbelopp, Basel 3.

² Motsvarar begreppet kapitaltäckningsgrad, vilket har använts i tidigare bokslut.

forts. **Not 33** Kapiteltäckningsanalys, Basel 3

Kapitalbas för Landshypotek Bank AB, TSEK	2015-12-31
Aktiekapital	2 253 000
Övrigt tillskjutet kapital	1 016 694
Reserver	-42 650
Aktuariella förändringar	-
Balanserad vinst	1 058 886
Årets resultat ¹	247 832
Eget kapital enligt balansräkningen	4 533 762
Avdrag relaterade till den konsoliderade situationen och andra förutsebara kostnader	-
Kärnprimärkapital före lagstiftningsjusteringar²	4 533 762
Justering årets resultat	-346
Imateriella tillgångar	-20 654
Uppskjutna skattefordringar som är beroende av framtida lönsamhet	-4 756
Reserver i verkligt värde relaterade till vinster eller förluster på kassaflödessäkringar	15 936
Negativa belopp till följd av beräkningen av förväntade förlustbelopp	-198 454
Förmånsbestämda pensionsplaner	-
Kärnprimärkapital	4 325 488
Primärkapital	4 325 488
Kapitalinstrument och efterställda lån som ska räknas som supplementärkapital	499 972
Supplementärkapital	499 972
Totalt kapital	4 825 460

¹ Landshypotek Bank AB (556500-2762) har i beslut från Finansinspektionen den 29 maj 2015 fått godkänt, att för institutet samt även för dess konsoliderade situation räkna in helårsöverskott i kapitalbasberäkningen, förutsatt att de revisionsansvariga (PwC) har verifierat överskottet samt att överskottet är beräknat enligt tillämpliga redovisningsramar och kan styrka att avdrag för förutsebara kostnader och utdelningar har gjorts i enlighet med EU:s förordning nr 575/2013 och att beräkningen av dessa skett i enlighet med EU:s förordning nr 241/2014.

² Finansinspektionens föreskrift FFFS 2014:12 trädde i kraft augusti 2014. Kapitalkrav ska rapporteras enligt föreskrivna mallar. Kärnprimärkapitalet avser den konsoliderade situationen, och skiljer sig från eget kapital enligt IFRS. Försäkringsverksamhetens bidrag till eget kapital exkluderas liksom föreslagen utdelning.

Not 34 Finansiella tillgångar och skulder per kategori

Koncernen

TSEK					
2015	Värderat till verkligt värde via resultatet	Finansiella tillgångar som kan säljas	Låne- fordringar och kund- fordringar	Övriga finansiella skulder	Skulder i verkligt värdesäkring justerade för verkligt värde av säkrad risk
Tillgångar					Derivat identifie- rade som säkrings- instrument
Kassa och tillgodohavande hos centralbanker			237		
Utlåning till kreditinstitut			396 742		
Utlåning till allmänheten			64 501 262		
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	7 712 032	5 539 557			
Derivat	323 038				1 551 833
Summa finansiella tillgångar	8 035 070	5 539 557	64 898 241	-	-
Finansiella skulder					
Skulder till kreditinstitut				393 227	
Upplåning från allmänheten				10 273 718	
Emitterade värdepapper m.m.				32 943 085	30 069 566
Derivat	412 495				646 749
Efterställda skulder				499 972	
Summa finansiella skulder	412 495	-	-	44 110 002	30 069 566

2014	Värderat till verkligt värde via resultatet	Finansiella tillgångar som kan säljas	Låne- fordringar och kund- fordringar	Övriga finansiella skulder	Skulder i verkligt värdesäkring justerade för verkligt värde av säkrad risk
Tillgångar					Derivat identifie- rade som säkrings- instrument
Kassa och tillgodohavande hos centralbanker			242 001		
Utlåning till kreditinstitut			483 158		
Utlåning till allmänheten.			61 742 595		
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	10 044 034	6 754 224			
Derivat.	248 176				1 799 746
Summa finansiella tillgångar	10 292 210	6 754 224	62 467 754	-	-
Finansiella skulder					
Skulder till kreditinstitut				447 322	
Upplåning från allmänheten				5 828 821	
Emitterade värdepapper m.m.				40 193 701	28 399 846
Derivat	890 384				302 336
Efterställda skulder				699 921	
Summa finansiella skulder	890 384	-	-	47 169 765	28 399 846

forts. **Not 34** Finansiella tillgångar och skulder per kategori

Moderföreningen

TSEK						
	Värderat till verkligt värde via resultatet	Finansiella tillgångar som kan säljas	Låne- fordringar och kund- fordringar	Övriga finansiella skulder	Skulder i verkligt värdesäkring justerade för verkligt värde av säkrad risk	Derivat identifie- rade som säkrings- instrument
2015						
Tillgångar						
Utlåning till kreditinstitut			36 587			
Summa finansiella tillgångar	-	-	36 587	-	-	-
Finansiella skulder	-	-	-	-	-	-
Summa finansiella skulder	-	-	-	-	-	-

	Värderat till verkligt värde via resultatet	Finansiella tillgångar som kan säljas	Låne- fordringar och kund- fordringar	Övriga finansiella skulder	Skulder i verkligt värdesäkring justerade för verkligt värde av säkrad risk	Derivat identifie- rade som säkrings- instrument
2014						
Tillgångar						
Utlåning till kreditinstitut			5 500			
Summa finansiella tillgångar	-	-	5 500	-	-	-
Finansiella skulder	-	-	-	-	-	-
Summa finansiella skulder	-	-	-	-	-	-

Not 35 Upplysningar om verkligt värde

Koncernen

TSEK	2015		2014	
	Bokfört värde	Verkligt värde	Bokfört värde	Verkligt värde
Tillgångar				
Kassa och tillgodohavande hos centralbanker	237	237	242 001	242 001
Utlåning till kreditinstitut	396 742	396 742	483 158	483 158
Utlåning till allmänheten	64 501 262	64 211 750	61 742 595	61 480 224
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	13 251 589	13 251 589	16 798 258	16 798 258
Derivat	1 874 871	1 874 871	2 047 922	2 047 922
Aktier och andelar	1	1	1	1
Summa tillgångar	80 024 702	79 735 190	81 313 935	81 051 564
Skulder och avsättningar				
Skulder till kreditinstitut	393 227	393 227	447 322	447 322
Upplåning från allmänheten	10 273 718	10 273 718	5 828 821	5 828 821
Emitterade värdepapper m.m.	63 012 651	63 303 591	68 593 547	70 090 876
Derivat	1 059 244	1 059 244	1 192 720	1 192 720
Efterställda skulder	499 972	529 600	699 921	753 229
Summa skulder	75 238 812	75 559 381	76 762 331	78 312 968

Verkligt värde redovisas exklusive upplupna räntor. Upplupna räntor redovisas under Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter samt Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter.

Moderföreningen

	2015		2014	
	Bokfört värde	Verkligt värde	Bokfört värde	Verkligt värde
Tillgångar				
Utlåning till kreditinstitut	36 587	36 587	5 500	5 500
Aktier och andelar	1	1	1	1
Summa tillgångar	36 588	36 588	5 501	5 501
Skulder och avsättningar				
Summa skulder	-	-	-	-

Not 36 Verkligt värde hierarki för finansiella instrument

Koncernen

TSEK	2015				2014			
	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Summa	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Summa
Lånefordringar och kundfordringar								
Kassa och tillgodohavande hos centralbanker		237		237		242 001		242 001
Utlåning till kreditinstitut		396 742		396 742		483 158		483 158
Utlåning till allmänheten			64 211 750	64 211 750			61 480 224	61 480 224
Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet								
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	7 712 032			7 712 032	10 044 034			10 044 034
Ränteswappar		-		0		13 729		13 729
Valutaränteswappar		323 038		323 038		234 447		234 447
Aktier och andelar			1	1			1	1
Derivat identifierade som säkringsinstrument								
Ränteswappar		1 004 653		1 004 653		1 303 118		1 303 118
Valutaränteswappar		547 181		547 181		496 628		496 628
Finansiella tillgångar som kan säljas								
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	5 539 557			5 539 557	6 604 474	149 750		6 754 224
Summa tillgångar – verkliga värden	13 251 589	2 271 850	64 211 751	79 735 190	16 648 508	2 922 831	61 480 225	81 051 564
Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultatet								
Ränteswappar		370 141		370 141		638 277		638 277
Valutaränteswappar		42 354		42 354		252 106		252 106
Derivat identifierade som säkringsinstrument								
Ränteswappar		198 793		198 793		196 037		196 037
Valutaränteswappar		447 956		447 956		106 300		106 300
Övriga finansiella skulder								
Skulder till kreditinstitut		393 227		393 227		447 322		447 322
Upplåning från allmänheten		10 273 718		10 273 718		5 828 821		5 828 821
Emitterade värdepapper m.m.		63 303 591		63 303 591		70 090 876		70 090 876
Efterställda skulder		529 600		529 600		753 229		753 229
Summa skulder – verkliga värden	- 75 559 380		- 75 559 380		- 78 312 967		- 78 312 967	

Moderföreningen

TSEK	2015				2014			
	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Summa	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Summa
Lånefordringar och kundfordringar								
Utlåning till kreditinstitut		36 587		36 587		5 500		5 500
Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet								
Aktier och andelar			1	1			1	1
Summa tillgångar – verkliga värden	-	36 587	1	36 588	-	5 500	1	5 501
Finansiella skulder								
Summa skulder – verkliga värden	-	-	-	-	-	-	-	-

forts. **Not 36** Verkligt värde hierarki för finansiella instrument

TSEK

Inga överföringar har skett mellan nivåerna. I nivå 1 finns endast noterade bostadsobligationer och noterade obligationer emitterade av kommuner och landsting. I nivå 2 finns derivatinstrument för vilka det finns väl etablerade värderingsmodeller baserade på marknadsdata.

Nivå 1

Verkligt värde på finansiella instrument som handlas på en aktiv marknad baseras på köpkurser av noterade marknadspriser.

Nivå 2

Verkligt värde för derivatinstrument som inte handlas på aktiv marknad beräknas med hjälp av värderingsteknik, diskontering av framtida kassaflöden.

Vid diskonteringen används noterade marknadsdata för aktuell löptid. I samtliga fall används noterade swapkurvor som bas för värderingarna. För ränte- och valutaränteswappar används ränte- respektive valutaränteswapkurvan för värderingar.

Nivå 3

Data för tillgångar/skulder som inte baseras på observerbara marknadsdata.

Not 37 Tillgångars och skulders uppdelning på väsentliga valutor

TSEK	Koncernen		Moderföreningen	
	2015	2014	2015	2014
Tillgångar				
EUR	393 603	447 324		
Utlåning till kreditinstitut	393 603	447 324	-	-
Summa tillgångar	393 603	447 324	-	-
Skulder				
EUR	393 227	447 322		
Skulder till kreditinstitut	393 227	447 322	-	-
CHF	3 480 380	3 132 836		
EUR	3 536 137	3 290 952		
NOK	3 060 656	4 160 219		
Emitterade värdepapper	10 077 173	10 584 007	-	-
Summa skulder	10 470 400	11 031 329	-	-

Övriga tillgångar och skulder härrör till SEK.

Samtliga tillgångar och skulder i utländsk valuta är säkrade mot valutakursförändringar med hjälp av derivatkontrakt.

Not 38 Förändring av likvida medel

TSEK	Koncernen		Moderföreningen	
	2015	2014	2015	2014
Kassa och tillgodohavanden vid årets början	242 001	431 893		
Utlåning till kreditinstitut vid årets början	483 158	263 957	5 500	45 953
Kassa och tillgodohavanden vid årets slut	237	242 001		
Utlåning till kreditinstitut vid årets slut	396 742	483 158	587	5 500
Summa förändring av likvida medel	-328 180	29 309	-4 913	-40 452

TSEK

Finansiella tillgångar och skulder som omfattas av ett rättsligt bindande ramavtal om nettnings eller ett liknande avtal men som inte kvittas i balansräkningen.

	Relaterade belopp som inte kvittas i balansräkningen				Nettobelopp 2015-12-31
	Belopp redovisade i balansräkningen 2015-12-31	Finansiella instrument	Lämnad (+) Erhållen (-) säkerhet - värdepapper	Lämnad (+) Erhållen (-) kontant - säkerhet	
Tillgångar					
Derivat, verkligt värde	1 874 871	-668 713			
Derivat, upplupen ränta	276 556	-169 443			
Derivat, totalt värde inklusive upplupen ränta	2 151 427	-838 157		-361 074	952 197
Återköpsavtal, omvända repor	-				-
Skulder					
Derivat, verkligt värde	-1 059 244	668 713			
Derivat, upplupen ränta	-201 540	169 443			
Derivat, totalt värde inklusive upplupen ränta	-1 260 784	838 157			-422 627
Återköpsavtal, Repor	-				-

	Relaterade belopp som inte kvittas i balansräkningen				Nettobelopp 2014-12-31
	Belopp redovisade i balansräkningen 2014-12-31	Finansiella instrument	Lämnad (+) Erhållen (-) säkerhet - värdepapper	Lämnad (+) Erhållen (-) kontant - säkerhet	
Tillgångar					
Derivat, verkligt värde	2 047 922	-953 926			
Derivat, upplupen ränta	268 759	-174 155			
Derivat, totalt värde inklusive upplupen ränta	2 316 681	-1 128 081	-	-423 573	765 026
Återköpsavtal, omvända repor	-				-
Skulder					
Derivat, verkligt värde	-1 192 720	953 926			
Derivat, upplupen ränta	-293 271	174 155			
Derivat, totalt värde inklusive upplupen ränta	-1 485 991	1 128 081	-	-	-357 910
Återköpsavtal, Repor	-				-

Belopp redovisade i Balansräkningen

I balansräkningen redovisas alla tillgångar och skulder brutto, med utgångspunkt från varje enskilt instrument.

Finansiella instrument

Landshypotek Bank kan, baserat på ingångna ramavtal om nettnings, netta betalningsflöden med samma motpart och valutadag. Förfarandet sänker risken i öppna exponeringar.

Erhållen kontant säkerhet

Enligt ingångna ISDA avtal har Landshypotek rätt att erhålla kontant säkerhet för positiva marknadsvärden från motparter

vars rating faller under en viss lägsta avtalad nivå. Sådan säkerhet betalas in kontant till Landshypotek Banks bankkonto och tas upp som en skuld till aktuell motpart i balansräkningen. Inbetald säkerhet eliminerar risken i positiva exponeringar mot motparter med låg rating. I det fall motparten fallerar kommer Landshypotek Bank att ta den inbetalda kontantsäkerheten i bruk.

Nettobelopp

Nettobeloppet visar återstående marknadsvärde på ingångna swapavtal som varken kan nettas eller täcks av erhållna säkerheter.

Not 40 Upplysningar om närstående

Koncernen

TSEK	2015		2014	
	Utlåning	Ränteintäkt	Utlåning	Ränteintäkt
Utlåning till nyckelpersoner				
VD	-	-	-	-
Styrelse	347 546	7 399	339 383	10 719
Övriga nyckelpersoner i ledande ställning	8 935	70	8 817	165
Summa	356 481	7 469	348 200	10 884

Tillsvidareanställda i Landshypotek har möjlighet att låna pengar förmånligt. Lånetyperna är Blancoån och samt lån mot säkerhet. Utlåning sker efter sedvanlig kreditprövning. Kreditupplysning hämtas från UC. Förmånsbeskattning kan uppstå. Blancoån beviljas upp till 200 000 kr med rak amortering på max 10 år. Räntan för 2016 är 0,24 %. Lån mot säkerhet i jordbruksfastighet, villa, bostadsrätt, fritidshus lämnas upp till 75 % av belåningsvärdet. För lånet gäller rak amorteringsplan på maximalt 40 år. Bindningstider är 1, 2, 3, 4, 5 och 8 år. Räntan är:

1 år	0,38 %
2 år	0,50 %
3 år	0,70 %
4 år	0,94 %
5 år	1,14 %
8 år	1,82 %

Lån till nyckelpersoner hanteras under jävsreglerna.

Koncernen

TSEK	2015		2014	
	Inlåning	Räntekostnad	Inlåning	Räntekostnad
Inlåning från nyckelpersoner				
VD och övriga nyckelpersoner i ledande ställning	7 789	63	2 095	28
Styrelse	19 909	106	16 746	99
Summa	27 698	169	18 841	127

Inlåning från nyckelpersoner sker till samma villkor som övrig motsvarande inlåning i bolaget.

Vinstdisposition

Balanserade vinstmedel	1 19 047 822 SEK
Resultat för år 2015	148 715 845 SEK
Till föreningsstämmans förfogande medel	267 763 667 SEK

Styrelsen föreslår att till föreningsstämmans förfogande medel disponeras enligt nedan:

- som utdelning lämnas motsvarande 10,00 procent på insatser 148 829 000 SEK
- i ny räkning överföres 118 934 667 SEK

Styrelsen föreslår att utdelningen disponeras så att:

- utbetalning av utdelning till medlemskontot sker med totalt 115,9 MSEK vilket innebär att de medlemmar som har nått insatstaket på 4,00 procent erhåller hela sin utdelning på medlemskontot, medan medlemmar som inte nått insatstaket erhåller 30 procent av utdelningen på medlemskontot
- resterande del av utdelningen, 32,9 MSEK, tillförs medlemsinsatser i eget kapital

Styrelsens uppfattning är att den föreslagna utdelningen ej hindrar föreningen eller koncernen från att fullgöra sina förpliktelser på kort eller lång sikt, ej heller att fullgöra erforderliga investeringar. Den föreslagna värdeöverföringen kan därmed försvaras med hänsyn till vad som anförs i Lag om Ekonomiska Föreningar 10 Kap 3 §.

Härmed försäkras att, så vitt vi känner till, årsredovisningen är upprättad i överensstämmelse med god redovisningssed samt att lämnade uppgifter stämmer med de faktiska förhållandena och att ingenting av väsentlig betydelse är utelämnat som skulle kunna påverka den bild av Landshypotek, Ekonomisk Förening som skapats av årsredovisningen. Styrelsen försäkrar att koncernredovisningen har upprättats i enlighet med internationella redovisningsstandarder (IFRS) sådana de antagits av EU och ger en relevant och rättvisande bild av koncernens ställning.

Stockholm den 8 mars 2016

Lars Öhman
Ordförande

Kerstin Arnemo
Ledamot

Anders Axelsson
Ledamot

Rickard Cederholm
Ledamot

Inga-Lill Gilbertsson
Ledamot

Hans Heuman
Ledamot

Per-Olof Hilmér
Ledamot

Hans Pettersson
Ledamot

Pär Sahlin
Ledamot

Min revisionsberättelse har lämnats den 8 mars 2016

Ulf Westerberg
Auktoriserad revisor

Vår granskningsrapport har lämnats den 8 mars 2016

Teri Lee Eriksson
Förtroendevald revisor

Henrik Malmberg
Förtroendevald revisor

Revisionsberättelse

Till föreningsstämman i Landshypotek Ekonomisk Förening, organisationsnummer 769600-5003

Rapport om årsredovisningen och koncernredovisningen

Jag har utfört en revision av årsredovisningen och koncernredovisningen för Landshypotek Ekonomisk Förening för år 2015 med undantag för bolagsstyrningsrapporten på sidorna 16-18. Föreningens årsredovisning och koncernredovisning ingår i den tryckta versionen av detta dokument på sidorna 9-65.

Styrelsens ansvar för årsredovisningen och koncernredovisningen
Det är styrelsen som har ansvaret för att upprätta en årsredovisning som ger en rättvisande bild enligt lagen om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag och en koncernredovisning som ger en rättvisande bild enligt internationella redovisningsstandards IFRS, såsom de antagits av EU, och enligt lagen om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag, och för den interna kontroll som styrelsen bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning och koncernredovisning som inte innehåller väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Revisorns ansvar

Mitt ansvar är att uttala mig om årsredovisningen och koncernredovisningen på grundval av min revision. Jag har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing och god revisionssed i Sverige. Dessa standarder kräver att jag följer yrkesetiska krav samt planerar och utför revisionen för att uppnå rimlig säkerhet att årsredovisningen och koncernredovisningen inte innehåller väsentliga felaktigheter.

En revision innefattar att genom olika åtgärder inhämta revisionsbevis om belopp och annan information i årsredovisningen och koncernredovisningen. Revisorn väljer vilka åtgärder som ska utföras, bland annat genom att bedöma riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen och koncernredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel. Vid denna riskbedömning beaktar revisorn de delar av den interna kontrollen som är relevanta för hur föreningen upprättar årsredovisningen och koncernredovisningen för att ge en rättvisande bild i syfte att utforma granskningsåtgärder som är ändamålsenliga med hänsyn till omständigheterna, men inte i syfte att göra ett uttalande om effektiviteten i föreningens interna kontroll. En revision innefattar också en utvärdering av ändamålsenligheten i de redovisningsprinciper som har använts och av rimligheten i styrelsens uppskattningar i redovisningen, liksom en utvärdering av den övergripande presentationen i årsredovisningen och koncernredovisningen.

Jag anser att de revisionsbevis jag har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för mina uttalanden.

Uttalanden

Enligt min uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med lagen om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av moderföreningens finansiella ställning per den 31 december 2015 och av dess finansiella resultat och kassaflöden för året enligt lagen om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag, och koncernredovisningen har upprättats i enlighet med lagen om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av koncernens finansiella ställning per den

31 december 2015 och av dess resultat och kassaflöden enligt internationella redovisningsstandards, såsom de antagits av EU, och enligt lagen om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag. Mitt uttalande omfattar inte bolagsstyrningsrapporten på sidorna 16-18. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens och koncernredovisningens övriga delar.

Jag tillstyrker därför att årsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen för moderföreningen och koncernen.

Rapport om andra krav enligt lag och andra författningar

Utöver min revision av årsredovisningen och koncernredovisningen har jag även reviderat förslaget till dispositioner beträffande föreningens vinst eller förlust samt styrelsens förvaltning för Landshypotek Ekonomisk Förening för år 2015.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande föreningens vinst eller förlust, och det är styrelsen som har ansvaret för förvaltningen enligt lagen om ekonomiska föreningar och lagen om bank- och finansieringsrörelse.

Revisorns ansvar

Mitt ansvar är att med rimlig säkerhet uttala mig om förslaget till dispositioner beträffande föreningens vinst eller förlust och om förvaltningen på grundval av min revision. Jag har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige.

Som underlag för mitt uttalande om styrelsens förslag till dispositioner beträffande föreningens vinst eller förlust har jag granskat om förslaget är förenligt med lagen om ekonomiska föreningar.

Som underlag för mitt uttalande om ansvarsfrihet har jag utöver min revision av årsredovisningen och koncernredovisningen granskat väsentliga beslut, åtgärder och förhållanden i föreningen för att kunna bedöma om någon styrelseledamot är ersättningsskyldig mot föreningen. Jag har även granskat om någon styrelseledamot på annat sätt har handlat i strid med lagen om ekonomiska föreningar, lag om bank- och finansieringsrörelse, lagen om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag eller föreningens stadgar.

Jag anser att de revisionsbevis jag har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för mina uttalanden.

Uttalanden

Jag tillstyrker att föreningsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Stockholm den 8 mars 2016

Ulf Westerberg
Auktoriserad revisor

Granskningsrapport

Vi, av föreningsstämman i Landshypotek Ekonomisk Förening utsedda lekmannarevisorer, har granskat Landshypotek Ekonomisk förenings verksamhet för 2015.

Styrelsen och Verkställande tjänsteman svarar för att verksamheten bedrivs i enlighet med stadgarna för föreningen samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. Lekmannarevisorernas ansvar är att granska verksamhet och kontroll och pröva om verksamheten bedrivits i enlighet med föreningsstämmans uppdrag.

Granskningen har utförts enligt lagen om ekonomiska föreningar, stadgarna för föreningen samt av föreningsstämman beslutad arbetsordning för lekmannarevisorer. Genom att ta del av handlingar/underlag för beslut, protokoll, diskussion/information med företagsledning och föreningsstyrelse samt auktoriserade revisorer har granskningen genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge en rimlig grund för bedömning och prövning. Vi bedömer att föreningens verksamhet har skötts på ett ändamålsenligt och ekonomiskt tillfredsställande sätt och att föreningens interna kontroll har varit tillräcklig.

Stockholm den 8 mars 2016

Teri Lee Eriksson
Förtroendevald revisor

Henrik Malmborg
Förtroendevald revisor

Adresser

HUVUDKONTOR

Landshypotek Bank AB

Box 14092
104 41 Stockholm
08-459 04 00

FÖRSÄLJNINGSORGANISATION

Rörelsechef

Margareta Lindahl
08-459 04 27
070-648 88 51

DISTRIKTSKONTOR

Falkenberg

Torsholmsvägen 3
Box 289
311 23 Falkenberg
Växel: 0346-71 82 90

Distriktschef

Mårten Lidfeldt

Jönköping

Huskvarnavägen 80, 1 tr
554 54 Jönköping
Växel: 036-34 17 70

Distriktschef

Stig-Arne Bojmar

Linköping

Vasavägen 5
Box 114
581 02 Linköping
Växel: 013-10 65 10

Distriktschef

Stig-Arne Bojmar

Skellefteå

Trädgårdsgatan 8
931 31 Skellefteå
Växel: 0910-73 31 60

Distriktschef

Katarina Johansson

Växjö

Kungsgatan 5, 3 tr
Box 1205
351 12 Växjö
Växel: 0470-72 64 50

Distriktschef

Mårten Lidfeldt

Gävle

Södra Centralgatan 5
802 50 Gävle
Växel: 026-13 46 90

Distriktschef

Katarina Johansson

Kalmar

Husängsvägen 2
Box 833
391 28 Kalmar
Växel: 0480-42 65 80

Distriktschef

Mårten Lidfeldt

Lund

S:t Lars väg 42 B, 1 tr
Box 1017
221 04 Lund
Växel: 046-32 75 40

Distriktschef

Stefan Svennefelt

Stockholm

Regeringsgatan 48
Box 14092
104 41 Stockholm
Växel: 08-412 57 00

Distriktschef

Markus Forsbäck

Örebro

Gustavsviksvägen 7
702 30 Örebro
Växel: 019-16 16 30

Distriktschef

Johan Asklund

Göteborg

Fabriksgatan 13
Box 5047
402 21 Göteborg
Växel: 031-708 36 00

Distriktschef

Ann-Christine Hasselgren

Karlstad

Älvgatan 1
652 25 Karlstad
Växel: 054-17 74 90

Distriktschef

Johan Asklund

Nyköping

Västra Storgatan 1
611 31 Nyköping
Växel: 016-10 58 70

Distriktschef

Markus Forsbäck

Uppsala

Kungsgatan 47 A, 3 tr
753 21 Uppsala
Växel: 018-16 93 30

Distriktschef

Markus Forsbäck

Östersund

Rådhusgatan 46
Box 505
831 26 Östersund
Växel: 063-14 12 70

Distriktschef

Katarina Johansson

Härnösand

Trädgårdsgatan 7, 4 tr
871 31 Härnösand
Växel: 0611-53 36 60

Distriktschef

Katarina Johansson

Kristianstad

Krinova Science Park
Stridsvagnsvägen 14
291 39 Kristianstad
Växel: 046-32 75 40

Distriktschef

Stefan Svennefelt

Skara

Klostergatan 15
Box 66
532 21 Skara
Växel: 0511-34 58 80

Distriktschef

Ann-Christine Hasselgren

Visby

Österväg 3B
Box 1102
621 22 Visby
Växel: 0498-20 75 70

Distriktschef

Thomas Bjuresten

Kundservice

0771-44 00 20

Ränteinformation

0771-44 00 30

Medlemsärenden

0771-44 00 40

Hemsida

www.landshypotek.se

